

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr.56

2004

16 gusht

P Ë R M B A J T J A

	Faqe
Ligj nr.9261 datë 22.7.2004	Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.7796, datë 17.2.1994 “Minerar i Shqipërisë” 3667
Ligj nr.9262 datë 29.7. 2004	Për ratifikimin e “Protokollit shtesë të Konventës për krimin kibernetik, për penalizimin e akteve me natyrë raciste dhe ksenofobe të kryera nëpërmjet sistemeve kompjuterike” 3670
Ligj nr.9263 datë 29.7. 2004	Për ratifikimin e “Konventës së Stokholmit “Për ndotësit organikë të qëndrueshëm” 3676
Ligj nr.9264 datë 29.7. 2004	Për ratifikimin e “Protokollit nr.12 të Konventës “Për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore” 3709
Ligj nr.9265 datë 29.7. 2004	Për ratifikimin e “Konventës Europiane “Për kompensimin e viktimave të krimeve të dhunshme” 3711
Ligj nr.9270 datë 29.7.2004	Për sistemin e adresave..... 3716
Rezolutë e Kuvendit datë 29.7.2004	Për Korridorin e 8-të..... 3721

LIGJ
Nr.9261, datë 22.7.2004

PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR.7796, DATË 17.2.1994
“MINERAR I SHQIPËRISË”

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr.7796, datë 17.2.1994 “Minerar i Shqipërisë”, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

Neni 1

Titulli i ligjit ndryshohet në “LIGJI MINERAR I SHQIPËRISË”.

Neni 2

Në nenin 3 bëhen ndryshimet si më poshtë:

1. ““Mineral” nënkupton çdo substancë të dobishme, në gjendje të ngurtë, të lëngët ose të gaztë, që ndodhet në trajtë natyrore, mbi tokë ose nën tokë, në ujë ose nën ujë, në sterilet e minierave të shfrytëzuara apo në dambat e fabrikave të pasurimit, skorjet e metalurgjisë së zezë dhe me ngjyrë, të formuar prej proceseve gjeologjike, duke përjashtuar naftën, në gjendje të lëngët, gazin natyror, në gjendje të gaztë dhe ujin, por duke përfshirë rërën, gurët, shkëmbinjë, zhavorrin dhe argjilat.

Rërat, zhavoret, zhurët trajtohen, sipas këtij ligji, në rastet kur nuk përfshihen në përcaktimet e bëra në ligjin nr.8093, datë 21.3.1996 “Për rezervat ujore”.

2. Pas emërimit “Mineral” shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

““Veprimtari minerare” nënkupton të gjitha punët, që lidhen me kërkimin, zbulimin, zhvillimin, shfrytëzimin, përpunimin, tregtimin e produkteve minerare, si dhe kujdesin, mirëmbajtjen, monitorimin ose mbylljen e minierave, duke pasur parasysh edhe rehabilitimin e mjedisit.”.

Neni 3

Në fund të nenit 10 shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Në zonat e shpallura nga Këshilli i Ministrave si “gjeomonumente dhe terrene me vlera të veçanta natyrore”, e drejta minerare jepet me vendim të Këshillit të Ministrave.”.

Neni 4

Paragrafi i dytë i nenit 16 ndryshohet si më poshtë:

“Instituti i Teknologjisë së Nxjerrjes dhe Përpunimit të Mineraleve është institucion i specializuar shkencor që siguron, për ministrinë e linjës dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Minierave, asistencë teknike, nëpërmjet projekteve, monitorimeve dhe veprimtarive të tjera për politikën dhe veprimtaritë minerare, që kanë lidhje me këtë ligj.”.

Neni 5

Titulli i kapitullit VI “NDËRMARRJET MINERARE SHTETËRORE” ndryshohet në “SHOQËRITË QË USHTROJNË VEPRIMTARI MINERARE”.

Neni 6

Neni 18 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 18

Veprimtaritë minerare që lidhen me projektimin, administrimin, kërkim-zbulimin dhe shfrytëzimin e mineraleve në territorin e Republikës së Shqipërisë, në përputhje me legjislacionin shqiptar, ushtrohen nga shoqëritë tregtare, persona juridikë, me përjashtim të rasteve që parashikohen në nenet 66 dhe 69 të këtij ligji.”.

Neni 7

Neni 19 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 19

Shoqëritë koncesionare, të përfshira në veprimtaritë minerare, u nënshtrohen dispozitave të këtij ligji.”.

Neni 8

Neni 20 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 20

Veprimtaria minerare, në tërësi, që lidhet me projektimin, vlerësimin, konsulencën, monitorimin dhe drejtimin teknik të shoqërive kryhet nga specialistë, të pajisur me leje nga ministri përkatës, sipas kriterëve të miratuara nga Këshilli i Ministrave.”.

Neni 9

Në nenin 40, shprehja “ekuivalenti në lekë i 300 frangave zvicerane” bëhet “30 000 lekë”.

Neni 10

Në fund të paragrafit të dytë të nenit 47, pas fjalës “specifikohen” hiqen fjalët “prej tij” dhe shtohen “ në rregulloren e miratuar prej tij.”.

Neni 11

Në nenin 48, pas fjalëve “një e tërë” shtohet shprehja “e përcaktuar në hapësirë, sipas 3 koordinatave.”.

Neni 12

Në nenin 50, shprehja “ekuivalentin në lekë të 3 000 dhe, në vlerë maksimale, ekuivalentin në lekë të 10 000 frangave zvicerane për një km²”, bëhet “300 000 lekë dhe, në vlerën maksimale, 1 000 000 lekë për një km²”.

Neni 13

Në fund të shkronjës “c” të nenit 52, pas fjalëve “për shfrytëzim” shtohen fjalët “pasi të kenë marrë lejet përkatëse për veprimtari të tilla, në përputhje me legjislacionin shqiptar”.

Neni 14

Në nenin 63 shprehja “ekuivalenti në lekë i 100 frangave zvicerane” zëvendësohet me “10 000 lekë”.

Neni 15

Në shkronjën “b” të nenit 69 shprehja “e cila duhet të paraqitet së paku tridhjetë ditë përpara mbarimit të periudhës së mëparshme” hiqet.

Neni 16

Në nenin 73 shprehja “në lekë sa ekuivalenti prej 1500 frangave zvicerane” zëvendësohet me “150 000 lekë”.

Neni 17

Pas nenit 74, shtohet neni 74/l me këtë përmbajtje:

“Neni 74/l

Paragrafët dy dhe tre të nenit 47, nenet 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61 dhe 62 zbatohen edhe për mineralet e grupit të katërt, ndërsa neni 59 zbatohet për një afat së paku prej 30 ditësh.”.

Neni 18

Në nenin 102, shprehja “prej ekuivalentit në lekë të 100 frangave zvicerane” zëvendësohet me “30 000 lekë”.

Neni 19

Në nenin 105, shprehja “jo më pak se ekuivalenti në lekë i 50 000 frangave zvicerane dhe jo më shumë se ekuivalenti në lekë i 500 000 frangave zvicerane për çdo shkelje” zëvendësohet me “jo më pak se 500 000 lekë dhe jo më shumë se 5 000 000 lekë për çdo shkelje”.

Neni 20

Neni 106 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 106

1. Shkeljet e mëposhtme përbëjnë kundërvajtje administrative dhe Drejtoria e Përgjithshme e Minerave ka të drejtë të vendosë gjobat, si më poshtë:

a) kur, pas dhënies së lejes, vërehet se në kërkesën për leje minerare ka të dhëna dokumentare-financiare të pasakta, gjoba është 100 000 lekë;

b) kur kryhen shkelje të detyrimeve, që janë përcaktuar në lejen minerare, gjoba është 50000 lekë;

c) kur në mënyrë të pajustificueshme, ulet prodhimi në një zonë minerare të lejuar, gjoba është nga 10 000 lekë deri në 50 000 lekë;

ç) kur kryhen shkelje të tjera të ligjit minerar, gjoba është nga 50 000 lekë deri në 100 000 lekë.

2. Në rast përsëritjeje të shkeljeve të përcaktuara në shkronjat “a”, “b”, “c” dhe “ç” dhe kur shoqëria mbyll ose ndalon punën në një minierë për njëqind e tetëdhjetë ditë rresht, subjektit i hiqet leja minerare.

Kundërvajtësit kanë të drejtë të ankohen te ministri përkatës brenda 1 muaji nga data e vënies së gjobës.”.

Neni 21

Pas nenit 106 shtohet neni 106/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 106/1

Kundër vendimit të ministrit subjekti ka të drejtën e ankimit, sipas ligjit “Për kundërvajtjet administrative”.

Neni 22

Në tabelën “Grupi i katërt” “Mineralet dhe materialet e ndërtimit”, shtohen edhe fjalët “ranoret, konglomeratet, traktolitet dhe bazaltet”.

Neni 23

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4290, datë 2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

LIGJ

Nr. 9262, datë 29.7. 2004

PËR RATIFIKIMIN E “PROTOKOLLIT SHITESË TË KONVENTËS PËR KRIMIN KIBERNETIK, PËR PENALIZIMIN E AKTEVE ME NATYRË RACISTE DHE KSENOFOBE TË KRYERA NËPËRMJET SISTEMEVE KOMPJUTERIKE”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Protokolli shtesë i Konventës për krimin kibernetik, për penalizimin e akteve me natyrë raciste dhe ksenofobe të kryera nëpërmjet sistemeve kompjuterike”.

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4291, datë2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

PROTOKOLLI SHITESË

I KONVENTËS MBI KRIMIN KIBERNETIK MBI PENALIZIMIN E AKTEVE ME NATYRË RACISTE DHE KSENOFOBIKE TË KRYERA NËPËRMJET SISTEMEVE KOMPJUTERIKE

Shtetet anëtare të Këshillit të Europës dhe shtetet e tjera palë në Konventën mbi krimin kibernetik, të hapur për nënshkrim në Budapest më 23 nëntor 2001, nënshkruese të saj,

duke pasur parasysh se qëllimi i Këshillit të Europës është arritja e një uniteti më të madh ndërmjet anëtarëve të tij;

duke kujtuar se të gjitha qeniet njerëzore kanë lindur të lira dhe të barabarta në lidhje me dinjitetin dhe të drejtat;

duke theksuar nevojën për të siguruar një zbatim të plotë dhe të efektshëm të të gjitha të drejtave të njeriut pa diskriminim ose dallim, siç janë parashikuar në instrumentet europiane dhe instrumentet e tjera ndërkombëtare;

të bindur se aktet e natyrës raciste dhe ksenofobike përbëjnë shkelje të të drejtave të njeriut dhe një kërcënim për shtetin ligjor dhe stabilitetin demokratik;

duke pasur parasysh se të drejtat kombëtare dhe ndërkombëtare duhet të japin përgjigjet e duhura ligjore në lidhje me propagandën e natyrës raciste dhe ksenofobike me anë të sistemeve kompjuterike;

të ndërgjegjshëm për faktin se propaganda për akte të tilla është shpesh objekti i penalizimit në legjislacionin kombëtar;

duke iu referuar Konventës mbi krimin kibernetik, e cila parashikon mjete moderne dhe elastike për bashkëpunimin ndërkombëtar dhe të bindur për nevojën e harmonizimit të dispozitave të ligjit material në lidhje me luftën kundër propagandës raciste dhe ksenofobike;

të ndërgjegjshëm se sistemet kompjuterike ofrojnë një mjet të paparë për lehtësimin e lirisë së shprehjes dhe komunikimit në të tërë globin;

duke pranuar se liria e shprehjes përbën një nga themelet bazë të një shoqërie demokratike, një nga kushtet thelbësore për përparimin e saj dhe për zhvillimin e çdo qenieje njerëzore;

por të shqetësuar për rrezikun e keqpërdorimit dhe abuzimit të këtyre sistemeve kompjuterike për shpërndarjen e propagandës raciste dhe ksenofobike;

duke njohur nevojën për të siguruar një ekuilibër ndërmjet lirisë së fjalës dhe një lufte të efektshme kundër akteve të natyrës raciste dhe ksenofobike;

duke pranuar se ky protokoll nuk synon të ndikojë mbi parimet e pranura në lidhje me lirinë e fjalës në sistemet ligjore kombëtare;

duke marrë parasysh instrumentet përkatëse ndërkombëtare në këtë fushë, sidomos Konventën Europiane për të Drejtat e Njeriut dhe protokollin 12 të saj mbi ndalimin e diskriminimit, konventat ekzistuese të Këshillit të Europës mbi bashkëpunimin në fushën penale, sidomos Konventën mbi krimin kibernetik, Konventën mbi eliminimin e të gjitha formave të diskriminimit racial të 21 dhjetorit 1965, Veprimin e Përbashkët të 15 korrikut 1996 të Bashkimit Europian të adoptuar nga Këshilli mbi bazën e nenit k.3 të Traktatit të Bashkimit Europian, në lidhje me masat për të luftuar racizmin dhe ksenofobinë;

duke mirëpritur zhvillimet e fundit që çojnë më tej mirëkuptimin ndërkombëtar dhe bashkëpunimin në luftën kundër krimit kibernetik, si edhe racizmit dhe ksenofobisë;

duke pasur parasysh planin e veprimit të adoptuar nga kryetarët e shteteve dhe qeveritë e Këshillit të Europës në rastin e Samitit të tyre të dytë (Strasburg, 10-11 tetor 1997) për të kërkuar përgjigje të përbashkëta ndaj zhvillimeve të teknologjive të reja të bazuara mbi standardet dhe vlerat e Këshillit të Europës,

kanë rënë dakord si më poshtë:

KAPITULLI I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij protokoll është të plotësojë, ndërmjet Palëve në protokoll, dispozitat e Konventës mbi krimin kibernetik, të hapur për nënshkrim në Budapest më 23 nëntor 2001 (tani do të quhet “Konventa”), në lidhje me penalizimin e akteve të natyrës raciste dhe ksenofobike të kryera nëpërmjet sistemeve kompjuterike.

Neni 2

Përkufizimi

1. Për qëllimet e këtij protokoll:

- “material racist dhe ksenofobik” është çdo material i shkruar, çdo imazh ose përfaqësim tjetër i mendimeve ose teorive, që favorizon, përhap ose nxit urrejtje, diskriminim ose dhunë kundër çdo individ ose grupi individësh, bazuar mbi racën, ngjyrën, prejardhjen, origjinën kombëtare ose etnike, si edhe fenë, nëse përdoret si pretekst për çdonjërin nga këta faktorë.

2. Termat dhe shprehjet e përdorura në këtë protokoll interpretohen në të njëjtën mënyrë siç interpretohen edhe termat dhe shprehjet sipas Konventës.

KAPITULLI II

MASAT QË DUHET TË MERREN NË NIVEL KOMBËTAR

Neni 3

Shpërndarja e materialeve raciste dhe ksenofobike në një sistem kompjuterik

1. Çdo shtet palë ndërmerr masa legislative, si dhe masa të tjera, të nevojshme për të përcaktuar si vepër penale, sipas ligjit të brendshëm, sjelljen e mëposhtme, kur kryhet me qëllim dhe pa të drejtë:

- shpërndarjen ose ndryshe bërjen publike nëpërmjet një sistemi kompjuterik të materialeve raciste dhe ksenofobike.

2. Një palë mund të rezervojë të drejtën për të mos ngarkuar me përgjegjësi penale një sjellje sipas parashikimit të paragrafit 1 të këtij neni, kur materiali, sipas parashikimit të nenit 2 paragrafi 1, favorizon, përhap ose nxit diskriminimin që nuk lidhet me urrejtje ose dhunë, me kusht që të jenë të mundshme mjete të tjera të efektshme.

3. Në ndryshim nga paragrafi 2, një palë mund të rezervojë të drejtën për të mos zbatuar paragrafin 1 në ato raste diskriminimi për të cilat në sajë të principeve të përcaktuara në sistemin ligjor kombëtar, nuk mund të parashikojë mjete të efektshme sipas përcaktimit të paragrafit 2.

Neni 4

Kërcënimi me motive racizmi dhe ksenofobie

Çdo shtet palë ndërmerr masa legislative, si dhe masa të tjera, të nevojshme për të përcaktuar si vepër penale, sipas ligjit të brendshëm, sjelljen e mëposhtme, kur kryhet me qëllim dhe pa të drejtë:

- kërcënimin, nëpërmjet një sistemi kompjuterik, me kryerjen e një veprë të rëndë penale sipas parashikimit në ligjin e brendshëm, (i) të personave për arsyen se i përkasin një grupi, të dalluar nga raca, ngjyra, prejardhja, origjina kombëtare ose etnike, si dhe feja, kur përdoret si pretekst për njërin nga këta faktorë, ose (ii) të një grupi personash që dallohet nga njëra prej këtyre karakteristikave.

Neni 5

Fyerja me motive racizmi dhe ksenofobie

1. Çdo shtet palë ndërmerr masa legjislative, si dhe masa të tjera, të nevojshme për të përcaktuar si vepër penale, sipas ligjit të brendshëm, sjelljen e mëposhtme, kur kryhet me qëllim dhe pa të drejtë:

- fyerjen, nëpërmjet një sistemi kompjuterik, publikisht, (i) të personave për arsyen se i përkasin një grupi, të dalluar nga raca, ngjyra, prejardhja, origjina kombëtare ose etnike, si dhe feja, kur përdoret si pretekst për njërin nga këta faktorë, ose (ii) të një grupi personash që dallohet nga njëra prej këtyre karakteristikave.

2. Çdo shtet palë mund:

i) të kërkojë që vepra penale e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni të ketë efektin që personi ose grupi i personave të përmendur në paragrafin 1 t'i jenë ekspozuar urrejtjes, përçmimit ose vënies në lojë, ose

ii) të rezervojë të drejtën për të mos zbatuar, plotësisht ose pjesërisht, paragrafin 1.

Neni 6

Mohimi, minimizimi i konsiderueshëm, aprovimi ose justifikimi i genocidit ose krimeve kundër njerëzimit

1. Çdo shtet palë ndërmerr masa legjislative, si dhe masa të tjera, të nevojshme për të përcaktuar si vepër penale sipas ligjit të brendshëm sjelljen e mëposhtme, kur kryhet me qëllim dhe pa të drejtë:

- shpërndarjen ose ofrimin në publik nëpërmjet një sistemi kompjuterik të materialit që mohon, minimizon në mënyrë të konsiderueshme, aprovon ose justifikon akte që përbëjnë gjenocid ose krime kundër njerëzimit, sipas të drejtave ndërkombëtare dhe të njohura si të tilla me vendime të formës të prerë dhe të detyrueshme të Gjykatës Ndërkombëtare Ushtarake, të krijuara nga Marrëveshja e Londrës e 8 prillit 1945 ose të ndonjë gjykate tjetër ndërkombëtare, të krijuar me instrumentet përkatëse ndërkombëtare, juridiksioni i të cilave është njohur nga ky shtet palë.

2. Çdo shtet palë mund:

i) të kërkojë që mohimi ose minimizimi i konsiderueshëm i përmendur në paragrafin 1 të këtij neni të jetë kryer për të nxitur urrejtjen, diskriminimin ose dhunën kundër një individi ose grupi individësh, bazuar mbi racën, ngjyrën prejardhjen, origjinën kombëtare ose etnike si dhe fenë, nëse përdoret si pretekst për një nga këta faktorë ose

ii) të rezervojë të drejtën për të mos zbatuar, plotësisht ose pjesërisht, paragrafin 1.

Neni 7

Ndihma dhe shtytja

1. Çdo shtet palë ndërmerr masa legjislative, si dhe masa të tjera, të nevojshme për të përcaktuar si vepër penale sipas ligjit të brendshëm sjelljen e mëposhtme, kur kryhet me qëllim dhe pa të drejtë:

- dhënien e ndihmesës ose shtytjen në kryerjen e njëres prej veprave penale të parashikuara në këtë protokoll, me synimin që një vepër e tillë të kryhet.

KAPITULLI III
RAPORTI NDËRMJET KONVENTËS DHE KËTIJ PROTOKOLLI

Neni 8

Raporti ndërmjet Konventës dhe këtij protokolli

1. Nenet 1, 12, 13, 22, 41, 44, 45 dhe 46 të Konventës zbatohet *mutatis mutandis* në këtë protokoll.

2. Palët e zgjerojnë sferën e zbatimit të masave të përcaktuara në nenet 14 deri në 21 dhe nenet 23 deri në 35 të Konventës te nenet 2 deri në 7 të këtij protokolli.

KAPITULLI IV
DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 9

Shprehja e pëlqimit për marrjen përsipër të detyrimit

1. Ky protokoll është i hapur për t'u nënshkruar nga shtetet që kanë nënshkruar Konventën, të cilët mund t'a shprehin marrjen përsipër të detyrimit nëpërmjet:

- a) nënshkrimit pa rezervë në lidhje me ratifikimin, pranimin ose aprovimin; ose
- b) nënshkrimit që i nënshtrohet ratifikimit, pranimin ose aprovimit, që pasohet nga ratifikimi, pranimi ose aprovimi.

2. Një shtet mund të mos e nënshkruajë këtë protokoll pa rezerva në lidhje me ratifikimin, pranimin ose aprovimin apo të depozitojë një instrument ratifikimi, pranimi ose aprovimi, nëse nuk ka depozituar më parë ose depoziton njëkohësisht një instrument ratifikimi, pranimi ose aprovimi të Konventës.

3. Instrumentet e ratifikimit, pranimin ose aprovimit depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

Neni 10

Hyrja në fuqi

1. Ky protokoll hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës në të cilën pesë shtete kanë shprehur pëlqimin e tyre për t'iu nënshtruar protokollit, në përputhje me dispozitat e nenit 9.

2. Në lidhje me ato shtete që e shprehin pëlqimin e tyre më vonë për t'iu nënshtruar protokollit, ky hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së nënshkrimit të tij pa rezerva në lidhje me ratifikimin, pranimin, aprovimin ose depozitim të instrumentit të tyre të ratifikimit, pranimin ose aprovimit.

Neni 11

Aderimi

1. Pas hyrjes në fuqi të këtij protokolli, çdo shtet që ka aderuar në Konventë mund të aderohet edhe në protokoll.

2. Aderimi kryhet nëpërmjet depozitimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës të një instrumenti aderimi i cili hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së depozitimit.

Neni 12

Rezervat dhe deklaratimet

1. Rezervat dhe deklaratimet që bëhen nga një shtet për një dispozitë të Konventës janë të zbatueshme edhe për këtë protokoll, përveç rasteve kur ai shtet deklaron ndryshe në momentin e

nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, aprovimit apo aderimit.

2. Nëpërmjet një njoftimi me shkrim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit, mund të deklarojë se i njeh vetes rezervën (at) e parashikuar në nenet 3, 5 dhe 6 të këtij protokoll. Në të njëjtën kohë, një shtet palë mund t'i njohë vetes, në lidhje me dispozitat e këtij protokoll, rezervën(at) e parashikuara në nenin 22 paragrafi 2 dhe nenin 41 paragrafi 1 të Konventës, pavarësisht nga zbatimi që i bën Konventës ky shtet palë. Nuk mund të bëhen rezerva të tjera.

3. Nëpërmjet një njoftimi me shkrim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit, mund të deklarojë se i njeh vetes mundësinë e kërkimit të elementeve shtesë të parashikuara në nenin 5 paragrafi 2.a dhe nenin 6 paragrafi 2.a të këtij protokoll.

Neni 13

Statusi dhe tërheqja e rezervave

1. Çdo shtet palë që ka bërë një rezervë në lidhje me nenin 12 më sipër mund ta tërheqë këtë rezervë, plotësisht ose pjesërisht, menjëherë sapo rrethanat t'ia lejojnë këtë. Një tërheqje e tillë bëhet e efektshme në datën e marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës. Nëse njoftimi parashikon se tërheqja e një rezerve bëhet e efektshme në një datë të përcaktuar atje, dhe kjo datë është më e vonshme se data në të cilën njoftimi merret nga Sekretari i Përgjithshëm, tërheqja bëhet e efektshme në datën e përcaktuar aty.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës mund të interesohet periodikisht te çdo shtet palë që ka bërë një ose më shumë rezerva mbështetur në nenin 12 në lidhje me mundësitë e tërheqjes së kësaj (këtyre) rezerve.

Neni 14

Zbatimi territorial

1. Çdo shtet palë në momentin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit mund të përcaktojë territorin ose pjesët e territorit në të cilin zbatohet ky protokoll.

2. Çdo shtet, në një datë të mëvonshme, nëpërmjet një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, mund të zgjerojë zbatimin e këtij protokoll në çdo pjesë tjetër territori të përcaktuar në deklaratë. Në lidhje me këtë pjesë territori, protokoll hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së marrjes së kësaj deklarate nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë sipas dy paragrafëve të mësipërm, në lidhje me një pjesë territori të përcaktuar aty, mund të tërhiqet nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së marrjes së këtij njoftimi nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 15

Denoncimi

1. Çdo shtet palë, në çdo kohë, mund ta denoncojë këtë protokoll nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

2. Një denoncim i tillë hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 16
Njoftimet

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës njofton shtetet anëtare të Këshillit të Europës, shtetet joanëtare që kanë marrë pjesë në përpilimin e këtij protokoll, si dhe çdo shtet që ka aderuar ose është ftuar që të aderojë në këtë protokoll në lidhje me:

- a) çdo nënshkrim;
- b) depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi, aprovimi ose aderimi;
- c) çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij protokoll në pajtim me nenet 9, 10 dhe 11;
- d) çdo akt, njoftim ose komunikim tjetër që ka të bëjë me këtë protokoll.

Në dëshmi të kësaj, të poshtëshënuarit, të autorizuar rregullisht, kanë nënshkruar këtë protokoll.

Bërë në Strasburg, më 7 nëntor 2002, në anglisht dhe frëngjisht, në dy tekste njëllorj autentike, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Europës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës u dërgon kopje të vërtetuara të gjitha shteteve anëtare të Këshillit të Europës, shteteve joanëtare që kanë marrë pjesë në përpilimin e këtij protokoll, si dhe çdo shteti të ftuar për të aderuar në të.

LIGJ
Nr.9263, datë 29.7.2004

**PËR RATIFIKIMIN E “KONVENTËS SË STOKHOLMIT “PËR NDOTËSIT ORGANIKË
TË QËNDRUESHËM””**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Konventa e Stokholmit “Për ndotësit organikë të qëndrueshëm””.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.4292, datë 2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

KONVENTA E STOKHOLMIT MBI NDOTËSIT ORGANIKË TË QËNDRUESHËM

A. Hyrje

Palët në këtë Konventë,

Duke ditur se ndotësit organikë të qëndrueshëm kanë veti toksike, i rezistojnë degradimit, akumulohen biologjikisht dhe transportohen përmes ajrit, ujit dhe specieve shtegtare, nëpër kufijtë ndërkombëtarë dhe depozitohen larg nga vendi që i çliron ata, kur akumulohen në ekosistemet tokësore dhe ujore,

të ndërgjegjshëm për problemet shëndetësore, veçanërisht në vendet në zhvillim, që rezultojnë nga ekspozimi lokal ndaj ndotësve organikë, të qëndrueshëm, veçanërisht ndikimet te gratë dhe, përmes tyre, te brezat e ardhshëm,

duke pranuar se ekosistemet arktike dhe komunitetet vendase janë veçanërisht në rrezik për shkak të shtimit biologjik të ndotësve organikë të qëndrueshëm dhe se infektimi i ushqimeve të tyre tradicionale është një çështje e shëndetit publik,

të ndërgjegjshëm për nevojën e një veprimi global mbi ndotësit organikë, të qëndrueshëm,

duke mbajtur ndër mend vendimin 19/13 C të 7 shkurtit 1997 të Këshillit Drejtues të Programit për Mjedisin të Kombeve të Bashkuara për të filluar veprimin ndërkombëtar për ruajtjen e shëndetit të njerëzve dhe mjedisin nëpërmjet masave të cilat do të reduktojnë dhe eliminojnë përhapjet dhe shkarkimet e ndotësve organikë të qëndrueshëm,

duke rikujtuar nenet përkatëse të konventave ndërkombëtare në lidhje me mjedisin, veçanërisht Konventën e Roterdamit mbi procedurën e miratimit të njoftuar paraprakisht për kimikate dhe pesticide të rrezikshme të caktuara në tregtinë ndërkombëtare dhe Konventën e Baselit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimin e tyre, duke përfshirë edhe marrëveshjet rajonale të zhvilluara brenda kuadrit të nenit 11 të saj,

duke rikujtuar gjithashtu nenet përkatëse të Deklaratës së Rio de Zhanejros mbi Mjedisin dhe Zhvillimin dhe Axhendën 21,

duke pranuar se masat paraprake janë shqetësim i të gjitha palëve dhe mishërohen brenda Konventës,

duke ditur se kjo Konventë dhe marrëveshje të tjera ndërkombëtare në fushën e tregtisë dhe të mjedisit mbështesin njëra-tjetrën në mënyrë reciproke,

duke riafirmuar se në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara parimet e ligjit ndërkombëtar, shtetet kanë të drejtën e tyre sovranë për të shfrytëzuar burimet e veta në zbatim të politikave të veta të mjedisit dhe të zhvillimit dhe përgjegjësinë për të garantuar se aktivitetet brenda juridiksionit ose nën kontrollin e tyre nuk i shkaktojnë dëme mjedisit të shteteve të tjera ose të zonave përtej kufijve të juridiksionit kombëtar,

duke marrë parasysh rrethanat dhe kërkesat e veçanta të vendeve në zhvillim, në veçanti të atyre më pak të zhvilluar midis tyre dhe të vendeve me ekonomi në tranzicion, veçanërisht nevoja për të forcuar kapacitetet e tyre kombëtare për administrimin e kimikateve, duke përfshirë transferimin e teknologjisë, sigurimin e asistencës financiare dhe teknike dhe nxitjen e bashkëpunimit midis Palëve,

duke pasur parasysh Programin e Veprimit për Zhvillim të Qëndrueshëm të shteteve të vegjël në zhvillim, të adoptuar në Barbados më 6 maj 1994,

duke vënë në dukje kapacitetet respektive të vendeve të zhvilluara dhe atyre në zhvillim, si dhe përgjegjësitë e përbashkëta, por të diferencuara të shteteve, siç përcaktohet në parimin 7 të Deklaratës së Rios mbi Mjedisin dhe Zhvillimin,

duke e ditur kontributin e rëndësishëm që mund të japin sektori privat dhe organizatat joqeveritare në reduktimin dhe eliminimin e përhapjes dhe shkarkimit të ndotësve organikë të qëndrueshëm,

duke nënvizuar rëndësinë që ka marrja e përgjegjësisë nga prodhuesit e ndotësve organikë të qëndrueshëm për reduktimin e efekteve të kundërta të shkaktuara nga produktet e tyre dhe për t'i dhënë informacion përdoruesve, qeverive dhe publikut mbi vetitë e rrezikshme të atyre kimikateve,

të ndërgjegjshëm për nevojën e marrjes së masave për të parandaluar efektet e kundërta të shkaktuar nga ndotësit organikë të qëndrueshëm në të gjitha fazat e jetëgjatësisë së tyre,

duke riafirmuar parimin 16 të Deklaratës së Rios mbi mjedisin dhe zhvillimin, i cili përcakton se autoritetet kombëtare duhet të përpiqen të nxisin mbulimin e kostos për mjedisin brenda vendit dhe përdorimin e instrumeneteve ekonomike, duke pasur parasysh metodën që subjekti që shkakton ndotjen, në parim, duhet të përballojë koston e ndotjes, në lidhje me interesin publik dhe pa shtrembëruar tregtinë dhe investimet ndërkombëtare,

duke inkurajuar palët, që nuk kanë skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet dhe kimiketet, të zhvillojnë skema të tilla,

duke ditur rëndësinë e zhvillimit dhe të përdorimit të proceseve dhe kimikateve ambientalisht të shëndosha,

të vendosur për të mbrojtur shëndetin e njeriut dhe mjedisin nga ndikimet e dëmshme të ndotësve organikë të qëndrueshëm,

kanë rënë dakord si më poshtë:

B. Objektivi

Duke pasur parasysh metodën e masave paraprake të përcaktuara në parimin 15 të Deklaratës së Rios mbi mjedisin dhe zhvillimin, objektivi i kësaj Konvente është të mbrojë shëndetin e njeriut dhe mjedisin nga ndotësit organikë të qëndrueshëm.

C. Përkufizime

Për qëllimet e kësaj Konvente:

a) “Palë” do të thotë shtet ose organizatë rajonale e integritit ekonomik që ka parapëlqyer të lidhet me këtë Konventë dhe për të cilën Konventa është në fuqi.

b) “Organizatë rajonale e integritit ekonomik” do të thotë një organizatë e përbërë nga shtete sovraane të një rajoni të dhënë, të cilës shtetet anëtare të saj i kanë dhënë kompetencë në lidhje me çështjet që rregullohen nga kjo Konventë dhe që është autorizuar siç duhet, në përputhje me procedurat e brendshme të saj, për të nënshkruar, ratifikuar, pranuar, aprovuar dhe për t’u bashkuar me këtë Konventë.

c) “Palët prezente dhe votimi” do të thotë palët e pranishme dhe që hedhin një votë pro ose kundër.

D. Masat për të reduktuar ose eliminuar shkarkimin e ndotësve organikë të qëndrueshëm

Prodhimi i paramenduar dhe përdorimi

1. Çdo palë:

a) do të ndalojë ose marrë masa ligjore dhe administrative të nevojshme për të eliminuar:

i) prodhimin dhe përdorimin e kimikateve të listës në shtojcën A, duke iu nënshtruar kushteve të kësaj shtojce dhe

ii) importimin dhe eksportimin e kimikateve të listës në shtojcën A, në përputhje me kushtet e paragrafit 1 bis të nenit D;

b) do të kufizojë prodhimin dhe përdorimin e kimikateve të listës B, në përputhje me kushtet në atë shtojcë.

1 bis. Çdo palë duhet të marrë masa për të siguruar:

a) që një kimikat i listës në shtojcën A ose B të importohet vetëm:

i) me qëllim asgjësimit ambientalisht të pastër të tyre ose

ii) për një përdorim ose qëllim, i cili lejohet për atë Palë sipas shtojcës A ose B;

b) që një kimikat i listës në shtojcën A, për çdo prodhim ose përdorim të të cilit një përjashtim i veçantë është në fuqi, ose një kimikat i listës në shtojcën B për çdo prodhim ose përdorim të të cilit një përjashtim i veçantë ose qëllim i pranueshëm është në fuqi, duke marrë parasysh kushtet përkatëse në instrumentet ekzistuese të pranimi të njoftuara paraprakisht, eksportohet vetëm:

i) me qëllim asgjësimit ambientalisht të pastër të tyre;

ii) te një palë, e cila lejohet të përdorë atë kimikat sipas shtojcës A ose shtojcës B; ose

iii) te një shtet jo palë i kësaj Konvente, i cili ka paraqitur një certifikatë vjetore te pala eksportuese. Një certifikatë e tillë duhet të specifikojë përdorimin e paramenduar të kimikatit dhe të përfshijë një deklaratë se, lidhur me atë kimikat, shteti importues angazhohet:

a) të mbrojnë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, duke marrë masat e nevojshme për të minimizuar ose parandaluar shkarkimin e ndotësve;

b) të veprojnë në përputhje me kushtet e paragrafit 4 të nenit D; dhe

c. të veprojnë në përputhje, kur është e përshtatshme, me kushtet e paragrafit 2 pjesa II-të shtojcës B.

Certifikimi do të përfshijë gjithashtu çdo dokumentacion mbështetës përkatës, si legjislacioni, instrumentet rregulluese ose direktivat administrative dhe politike. Pala eksportuese do të transmetojë certifikimin te sekretariati brenda gjashtë ditëve pas marrjes.

c) Që një kimikat i listës në shtojcën A, për çdo prodhim ose përdorim të cilit nuk ka më përjashtim të veçantë në fuqi për çdo palë, nuk eksportohet nga ajo Palë veçse për qëllime të asgjësimit ambiantalisht të pastër.

d) Për qëllimet e këtij paragrafi, termi “Shtet jo Palë në këtë Konventë” do të përfshijë, lidhur me një kimikat të veçantë, një shtet ose organizatë rajonale e integritetit ekonomik, që nuk ka rënë dakord të lidhet me Konventën lidhur me atë kimikat.

2 bis. Çdo palë që ka një ose më shumë skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet ose kimikatat e reja industriale, do të marrë masa me qëllim parandalimin e prodhimit dhe të përdorimit të pesticideve të reja dhe kimikateve industriale të reja të cilat, duke marrë në konsideratë kriteret e paragrafit 1 të shtojcës D, shfaqin karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm.

2 ter çdo palë që ka një ose më shumë skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet ose kimikatat e reja industriale, kur është e përshtatshme, do të marrë në konsideratë kriteret e paragrafit 1 të shtojcës D kur bëhen vlerësimet e pesticideve ose kimikateve industriale aktualisht në përdorim.

5. Me përjashtim të rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë Konventë, paragrafët 1 dhe 1 bis nuk aplikohen për sasitë e kimikateve që përdoren për punë kërkimore në shkallë laboratorit ose si standard referimi.

6. Çdo palë që ka një përjashtim të veçantë në përputhje me shtojcën A ose një përjashtim të veçantë a një qëllim të pranueshëm në përputhje me shtojcën B, do të marrë masat përkatëse për të siguruar që çdo prodhim ose përdorim, sipas çdo përjashtimi ose qëllimi, kryhet në një mënyrë që parandalon ose minimizon ekspozimin e njeriut dhe shkarkimin në mjedis. Për përdorimet e përjashtuara ose qëllimet e pranueshme që përfshijnë shkarkimin e paramenduar në mjedis, sipas kushteve të përdorimit normal, një shkarkim i tillë do të jetë në shkallën minimale të nevojshme, duke marrë parasysh çdo standard dhe direktivë të zbatueshme.

Prodhimi jo i paramenduar

Çdo Palë, minimalisht, do të marrë masat e mëposhtme për të reduktuar shkarkimet e përgjithshme që rrjedhin nga burimet antropogjene të çdo kimikati të listës në shtojcën C, me qëllim vazhdimin e minimizimit dhe, kur është e mundur, eliminimin përfundimtar të tyre:

a) Të zhvillojë një plan veprimi ose, kur është e përshtatshme, një plan veprimi rajonal ose nënrajonal brenda dy viteve nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente për të, dhe më pas ta zbatojë si pjesë të planit të zbatimit të specifikuar në nenin që shërben për të identifikuar, karakterizuar dhe adresuar shkarkimin e kimikateve të listës në shtojcën C dhe për të lehtësuar zbatimin e pikave (b) deri (e). Plani i veprimit do të përfshijë elementet e mëposhtme:

i) Një vlerësim i shkarkimeve aktuale dhe të projektuara, duke përfshirë zhvillimin dhe ruajtjen e inventarëve të burimeve dhe vlerësimet e shkarkimeve, duke marrë në konsideratë kategoritë e burimeve të identifikuar në shtojcën C;

ii) Një vlerësim i efikasitetit të ligjeve dhe politikave të palës që lidhet me administrimin (menaxhimin e shkarkimeve të tilla.).

iii) Strategjitë për të plotësuar detyrimet e këtij paragrafi, duke marrë parasysh vlerësimet në (i) dhe (ii);

iv) Hapa për të nxitur arsimimin dhe trajnimin lidhur me këto strategji;

v) Një rishikim çdo pesë vjet i atyre strategjive dhe i suksesit të tyre në plotësimin e detyrimeve të këtij paragrafi; rishikime të tilla do të përfshihen në raportet e dorëzuara në pajtim me nenin L;

vi) Një grafik për zbatimin e planit të veprimit duke përfshirë strategjitë dhe masat e identifikuar atje;

b) Të nxisë zbatimin e masave praktike dhe të mundshme në dispozicion që mund të realizojnë në mënyrë të shpejtë një nivel realist dhe kuptimplotë të reduktimit të shkarkimit ose eliminimit të burimit;

c) Të nxisë zhvillimin dhe, kur e gjykon të arsyeshme, të kërkojë përdorimin e materialeve, produkteve dhe proceseve zëvendësuese ose të modifikuara për të parandaluar formimin dhe shkarkimin e kimikateve të listës në shtojcën C, duke marrë në konsideratë direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe të reduktimit të shkarkimit në shtojcën C dhe direktivat që duhen adoptuar nga vendimi i konferencës së palëve;

d) Të nxisë dhe, në përputhje me afatet e zbatimit të planit të vet të veprimit, të kërkojë përdorimin e teknikave më të mira të mundshme për burimet e reja brenda kategorive të burimeve që një Palë ka identifikuar si garantuese të veprimit të tillë në planin e tij të veprimit, duke u përqendruar në mënyrë të veçantë te kategoritë e burimeve të identifikuar në pjesën II të shtojcës C. Kërkesa për të përdorur teknikat më të mira në dispozicion për burimet e reja në kategoritë e listës në pjesën II të asaj shtojce do të ndahen në faza sa më shpejt që të jetë praktike, por jo më vonë se katër vjet pas hyrjes në fuqi të Konventës për palën. Për kategoritë e identifikuar, palët do të nxisin përdorimin e praktikave mjedisore më të mira. Kur aplikojnë teknika më të mira në dispozicion dhe praktikave mjedisore më të mira, palët duhet të marrin në konsideratë direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe të reduktimit, shkarkimit në atë shtojcë dhe direktivat mbi teknikat më të mira në dispozicion, dhe praktikave mjedisore më të mira që duhen adoptuar nga vendimi i konferencës së palëve;

e) Të nxisë, në përputhje me planin e vet të veprimit, përdorimin e teknikave më të mira në dispozicion dhe praktikave mjedisore më të mira:

i) Për burimet ekzistuese, brenda kategorive të listës në pjesën II dhe brenda kategorive të tilla si ato të pjesës III të shtojcës C; dhe

ii) Për burimet e reja, brenda kategorive të burimeve si ato të listës në pjesën III të shtojcës C, të cilave një Palë nuk i është adresuar sipas nënparagrafit (d).

Për aplikimin e teknikave më të mira në dispozicion dhe praktikave mjedisore më të mira, palët duhet të marrin në konsideratë direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe të reduktimit të shkarkimit në atë shtojcë, dhe direktivat mbi teknikat më të mira në dispozicion dhe praktikave mjedisore më të mira që duhen adoptuar nga vendimi i konferencës së palëve;

Për qëllimet e këtij paragrafi dhe shtojcës C:

i) “Teknikat më të mira në dispozicion” do të thotë fazat me efektive dhe më të përparura në zhvillimin e aktiviteteve dhe metodat e tyre të veprimit, të cilat tregojnë përshtatshmërinë praktike të teknikave të veçanta për sigurimin në parim të bazës për kufizimet e shkarkimit që shërbejnë për të parandaluar dhe, ku ajo nuk është e praktikueshme, përgjithësisht për të reduktuar shkarkimet e kimikateve të listës në pjesën (i) të shtojcës C dhe ndikimi i tyre mbi mjedisin në tërësi. Lidhur me këtë:

ii) “Teknikat” përfshijnë si teknologjinë e përdorur, edhe mënyrën në të cilën është projektuar, ndërtuar, mirëmbajtur, funksionojë instalimi;

iii) “Në dispozicion” do të thotë ato teknika që janë të lejueshme për operatorin dhe që janë të zhvilluara në një shkallë që lejon zbatimin në sektorin industrial përkatës sipas kushteve të qëndrueshme ekonomiksht dhe teknikisht, duke marrë parasysh kostot dhe avantazhet;

iv) “Më i mirë” do të thotë më efektiv në arritjen e një niveli të përgjithshëm të lartë të mbrojtjes së mjedisit në tërësi;

v) “Praktika mjedisore më të mira” do të thotë aplikimi i kombinimit më të përshtatshëm të masave dhe strategjive të kontrollit të mjedisit;

vi) “Burim i ri” do të thotë çdo burim nga i cili fillon ndërtimi ose modifikimi i rëndësishëm të paktën një vit pas datës së:

a) hyrjes në fuqi të kësaj Konvente për palët e interesuara; ose

b) hyrjes në fuqi për palët e interesuara të një amendamenti të shtojcës C, ku burimi iu nënshtrohet kushteve të kësaj Konvente vetëm në sajë të këtij amendamenti.

f bis) Vlerat kufi të shkarkimit ose standardet e kryerjes mund të përdoren nga një palë për të plotësuar angazhimet e saj për teknikat më të mira në dispozicion sipas këtij paragrafi.

Grumbujt dhe mbeturinat

4. Për të siguruar që grumbujt përbëhen ose përmbajnë kimikate të listës në shtojcat A ose B dhe mbeturinat, duke përfshirë produktet dhe artikujt pas kthimit të tyre në mbeturina, përbëhen, përmbajnë ose infektohen nga një kimikat i listës në shtojcat A, B ose C administrohen në mënyrë që të mbrojnë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, çdo palë:

a) do të zhvillojë strategjitë përkatëse për të identifikuar:

i) grumbujt që përbëhen ose përmbajnë kimikate të listës në shtojcat A ose B;

ii) produktet dhe artikujt në përdorim dhe mbeturinat që përbëhen, përmbajnë apo identifikohen nga një kimikat i listës në shtojcat A, B ose C;

b) do të identifikojë, deri në shkallën më praktike, grumbujt që përbëhen ose përmbajnë kimikate të listës në shtojcat A ose B mbi bazën e strategjive që iu referuam në nënparagrafin (a);

c) do të administrojë grumbujt, si të jetë e përshtatshme, në mënyrë të sigurt dhe ambientalisht të pastër. Grumbujt e kimikateve të listës në shtojcat A ose B, pasi ato nuk lejohet të përdoren më sipas çdo përjashtimi të veçantë a qëllimi të pranueshëm të specifikuar në shtojcën A ose çdo përjashtimi a qëllimi të pranueshëm të specifikuar në Shtojcën B, përveç grumbujve që lejohen të eksportohen sipas paragrafit 1 bis të nenit D, do të gjykohen si mbeturina dhe do të administrohen sipas nënparagrafit (d);

d) do të marrë masat përkatëse në mënyrë që mbeturina të tilla, duke përfshirë produktet dhe artikujt pas kthimit në mbeturina:

i) do të trajtohen, do të grumbullohen, transportohen dhe do të ruhen në mënyrë ambientalisht të pastër;

ii) do të asgjësohen në mënyrë të tillë që përmbajtja e ndotësit organik të qëndrueshëm shkatërrohet ose transformohet krejtësisht në mënyrë që ato nuk shfaqin karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm, ose ndryshe asgjësohen në mënyrë ambientalisht të pastër kur shkatërrimi ose transformimi i pakthyeshëm nuk paraqet opcionin ambientalisht të preferueshëm ose kur përmbajtja me ndotës organikë të qëndrueshëm është e ulët, duke pasur parasysh ligjet ndërkombëtare, standardet dhe direktivat, ku përfshihen edhe ato që mund të zhvillohen në pajtim me paragrafin 4 bis dhe regjimet përkatëse globale dhe rajonale që rregullojnë administrimin e mbeturinave të rrezikshme;

iii) nuk lejohet t'i nënshtrohen operacioneve të shkatërrimit që mund të çojnë në përmirësim, riciklim, riaftësim, përdorim të drejtpërdrejtë ose përdorime alternative të ndotësve organikë të qëndrueshëm;

iv) nuk transportohen nëpër kufijtë ndërkombëtarë pa marrë parasysh rregullat, standardet dhe direktivat ndërkombëtare;

e) përpiqen të zhvillojnë strategjitë përkatëse për identifikimin e vendeve të infektuara nga kimikate të listës në shtojcat A, B dhe C; në qoftë se ndërmerret një veprim për ndreqjen e atyre vendeve, ai duhet të kryhet në mënyrë ambientalisht të pastër.

4 bis. Konferenca e palëve do të bashkëpunojë ngushtë me organet përkatëse të Konventës së Baselit mbi lëvizjen ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimin e tyre *inter alia*:

i) për të vendosur nivelet e shkatërrimit dhe të transformimit të pakthyeshëm të nevojshme për të siguruar që karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm siç specifikohet në paragrafin 1 të shtojcës D nuk shfaqen;

ii) për të përcaktuar ato që ata i konsiderojnë se janë metodat që përbëjnë shkatërrimin ambientalisht të pastër referuar si më sipër; dhe

iii) për të punuar për të vendosur, siç është e përshtatshme, nivelet e përqëndrimit të kimikateve të listës në shtojcat A, B dhe C, me qëllim që të përcaktohet përmbajtja e ulët e ndotësve organikë të qëndrueshëm referuar në (d)(ii) të paragrafit 4.

R bis. Regjistër i përjashtimeve të veçanta

Është krijuar për këtë një regjistër, me qëllim identifikimin e palëve që kanë përjashtime të veçanta në listat në shtojcat A ose B. Ai nuk do të identifikojë palët që përdorin kushtet në shtojcat A ose B që mund të ushtrohen nga të gjitha palët. Regjistri do të mbahet nga sekretariati dhe do të jetë në dispozicion të publikut.

2. Regjistri do të përfshijë:

- a) Një listë të llojeve të përjashtimeve të veçanta të rinxjerra nga shtojcat A dhe B;
- b) Një listë të palëve që kanë një përjashtim të veçantë sipas shtojcave A dhe B; dhe
- c) Një listë të datave të skadencës për çdo përjashtim të veçantë të regjistruar.

3. Çdo shtet, pasi bëhet palë, me anë të një njoftimi me shkrim në sekretariat, mund të regjistrohet për një ose më shumë lloje të përjashtimeve të veçanta të listës së shtojcave A dhe B.

4. Në qoftë se nuk tregohet një datë më e hershme në regjistrin nga një palë, ose bëhet një shtyrje e afatit në pajtim me paragrafin 7, të gjitha regjistrimet e përjashtimeve të veçanta do të skadojnë pesë vjet pas datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente lidhur me një kimikat të veçantë.

5. Në mbledhjen e saj të parë, konferenca e palëve do të vendosë mbi procesin e rishikimit për hyrjet në regjistrin.

6. Para rishikimit të një hyrjeje, pala e interesuar do të dorëzojë një raport në sekretariat për të justifikuar nevojën e vazhdueshme për regjistrimin e atij përjashtimi. Raporti do të qarkullojë nga Sekretariati te të gjitha palët. Rishikimi i një regjistrimi do të kryhet mbi bazën e informacionit në dispozicion. Pas kësaj konferenca e palëve mund të bëjë rekomandime të tilla palëve të interesuara, siç e gjykon të përshtatshme.

7. Konferenca e palëve, me kërkesë të palës së interesuar, mund të vendosë shtyrjen e datës së skadencës së një përjashtimi të veçantë për një periudhë deri në pesë vjet. Në marrjen e vendimit, konferenca e palëve do të marrë parasysh rrethanat specifike të palëve-vende në zhvillim dhe të palëve me ekonomi në tranzicion.

8. Një palë mund të tërheqë në çdo kohë një hyrje nga regjistri për një përjashtim të veçantë pas njoftimit me shkrim të sekretariatit. Tërheqja do të hyjë në fuqi në datën e specifikuar në njoftim.

9. Kur nuk ka më palë të regjistruara për një lloj të veçantë përjashtimi të veçantë nuk mund të bëhen regjistrime të reja në lidhje me të.

E. Planet e zbatimit

1. Çdo palë:

a) do të zhvillojë dhe do të përpiqet të zbatojë një plan për zbatimin e detyrimeve të veta sipas Konventës;

b) do të transmetojë planin e vet të zbatimit në konferencën e palëve brenda dy vjetëve nga data në të cilën kjo Konventë hyn në fuqi për të; dhe

c) do të rishikojë dhe do të përmirësojë, kur është e përshtatshme, planin e zbatimit mbi baza periodike dhe në një mënyrë që të jetë specifike për vendimin e konferencës së palëve.

2. Palët do të bashkëpunojnë drejtpërdrejt ose nëpërmjet organizatave globale, rajonale dhe nënrajonale, kur është e përshtatshme, dhe do të konsultohen me aktorët pjesëmarrës kombëtarë, duke përfshirë grupet e grave dhe grupet e përfshira në shëndetin e fëmijëve, me qëllim që të lehtësohet zhvillimi, zbatimi dhe përmirësimi i planeve të zbatimit të tyre.

3. Palët do të përpiqen të shfrytëzojnë dhe, ku është e përshtatshme, të përcaktojnë mjetet për të integruar planet kombëtare të zbatimit për ndotësit organikë, të qëndrueshëm në strategjitë e zhvillimit të qëndrueshëm, kur është e përshtatshme.

F. Lista e kimikateve në shtojcat A, B dhe C

1. Një palë mund të dorëzojë një propozim te sekretariati për futjen e një kimikati në listën e shtojcave A, B dhe/ose C. Propozimi do të përmbajë informacionin e specifikuar në shtojcën D. Në zhvillimin e një propozimi, një palë mund të ndihmohet nga palët e tjera dhe/ose nga sekretariati.

2. Sekretariati do të verifikojë nëse propozimi përmban informacionin e specifikuar në shtojcën D. Në qoftë se sekretariati është i kënaqur që propozimi përmban informacionin e specifikuar, ai do t'ia dorëzojë atë Komitetit të Rishikimit të Ndotësve Organikë të Qëndrueshëm.

3. Komiteti do të shqyrtojë propozimin dhe do të zbatojë kriteret e ndarjes të specifikuara në shtojcën D në një mënyrë fleksibile dhe transparente, duke marrë në konsideratë të gjithë informacionin e dhënë në mënyrë integruese dhe të ekuilibruar.

3 bis. Në qoftë se Komiteti vendos që:

a) janë plotësuar kriteret e ndarjes, nëpërmjet sekretariatit, ta vërë propozimin dhe vlerësimin e Komitetit në dispozicion të të gjitha palëve dhe vëzhguesve dhe do t'i ftojë ata të

dorëzojnë informacionin e specifikuar në shtojcën E ose

b) nuk janë plotësuar kriteret e ndarjes, ai, nëpërmjet sekretariatit, do të njoftojë të gjitha palët dhe vëzhguesit dhe do ta vërë propozimin dhe vlerësimin e Komitetit në dispozicion të të gjitha palëve dhe propozimi lihet mënjanë.

3 tër. Çdo palë mund të dorëzojë përsëri te Komiteti një propozim që është lënë mënjanë prej tij në pajtim me paragrafin 3 bis. Ridorëzimi mund të përfshijë çdo shqetësim të palës, si dhe justifikimin për shqyrtim shtesë nga Komiteti. Në qoftë se, duke ndjekur këtë procedurë, Komiteti përsëri e lë mënjanë këtë propozim, pala mund të sfidojë vendimin e Komitetit dhe konferenca e palëve do të shqyrtojë çështjen në sesionin tjetër të saj. Konferenca e palëve mund të vendosë, bazuar në kriteret e ndarjes në shtojcën D, dhe të marrë parasysh vlerësimin e Komitetit dhe çdo informacion tjetër të dhënë nga çdo palë ose vëzhgues, që propozimi duhet të vazhdojë.

4. Kur Komiteti ka vendosur që kriteret e ndarjes janë plotësuar ose konferenca e palëve ka vendosur që propozimi duhet të vazhdojë, Komiteti do të shqyrtojë më tej propozimin, duke marrë parasysh çdo informacion tjetër të marrë dhe do të përgatisë një projektprofil të rrezikut në përputhje me shtojcën E. Ai, nëpërmjet sekretariatit, do ta vërë draftin në dispozicion të të gjitha palëve dhe vëzhguesve, do të grumbullojë komentet teknike prej tyre dhe, duke marrë parasysh ato komente, do të plotësojë profilin e rrezikut.

5. Në qoftë se, mbi bazën e profilin të rrezikut të kryer në përputhje me shtojcën E, Komiteti vendos që:

a) kimikati ka mundësi që, si rezultat i transportit në hapësira të mëdha mjedisore, të çojë në efekte mjaft të dëmshme për shëndetin e njeriut dhe mjedisin sa që justifikon veprimin global, kështu që propozimi do të veprojë. Mungesa e qartësisë së plotë shkencore nuk do të pengojë që propozimi të veprojë. Komiteti, nëpërmjet sekretariatit, do të kërkojë informacion nga të gjitha palët dhe vëzhguesit lidhur me konsideratat që specifikohen në shtojcën F. Pastaj ai do të përgatisë një vlerësim të administrimit të rrezikut që përfshin analizën e masave të mundshme të kontrollit për kimikatin në përputhje me atë shtojcë; ose

b) nëse propozimi nuk do të veprojë, ai, nëpërmjet sekretariatit, do të vërë profilin e rrezikut në dispozicion të të gjitha palëve dhe vëzhguesve dhe e lë propozimin mënjanë.

6 bis. Për çdo propozim të lënë mënjanë në pajtim me paragrafin 6, një palë mund të kërkojë që konferenca e palëve të konsiderojë udhëzimin e Komitetit për të kërkuar informacion shtesë nga pala propozuese dhe palët e tjera gjatë një periudhe që të mos e kalojë vitin. Pas asaj periudhe dhe mbi bazën e çdo informacioni të marrë, Komiteti do të rikonsiderojë propozimin në pajtim me paragrafin 4 për t'u vendosur me përparësi nga konferenca e palëve. Në qoftë se, duke ndjekur këtë procedurë, Komiteti përsëri e lë mënjanë propozimin, pala mund ta sfidojë vendimin e Komitetit dhe konferenca e palëve do të konsiderojë çështjen në sesionin tjetër. Konferenca e palëve mund të vendosë, bazuar në profilin e rrezikut të përgatitur në pajtim me shtojcën E dhe duke marrë parasysh vlerësimin e Komitetit dhe çdo informacion tjetër të dhënë nga çdo palë ose vëzhgues, që propozimi duhet të vazhdojë. Në qoftë se konferenca e palëve do të vendosë që propozimi do të vazhdojë, Komiteti atëherë do të përgatisë një vlerësim të administrimit të rrezikut.

7. Komiteti, bazuar në profilin e rrezikut të referuar në paragrafin 4 dhe vlerësimin e profilin të rrezikut të referuar në paragrafin 5, do të rekomandojë nëse kimikati do të konsiderohet nga konferenca e palëve për t'u futur në listën e shtojcave A, B dhe/ose D. Konferenca e palëve, duke marrë parasysh rekomandimet e Komitetit, duke përfshirë çdo pasiguri shkencore, do të vendosë, në mënyrë parandaluese, nëse të futet në listë kimikati dhe do të specifikojë masat e kontrollit që lidhen me të, në shtojcat A, B dhe/ose C.

G. Shkëmbimi i informacionit

1. Çdo palë do të lehtësojë ose ndërmarrë shkëmbimin e informacionit përkatës për:

a) reduktimin ose eliminimin e prodhimit, përdorimit dhe shkarkimit të ndotësve organikë të qëndrueshëm dhe

b) alternativat e ndotësve organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë informacionin lidhur me rreziqet e tyre, si dhe me kostot e tyre ekonomike dhe sociale.

2. Palët do të shkëmbejnë informacionin e referuar në paragrafin 1, drejtpërdrejt ose nëpërmjet sekretariatit.

3. Çdo palë do të caktojë pikat qendrore kombëtare për shkëmbimin e informacionit të tillë.
4. Sekretariati do të shërbejë si mekanizëm rregullues për informacionin mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë informacionin e siguruar nga palët, organizatat ndërqeveritare dhe organizatat joqeveritare.

5. Për qëllime të kësaj Konvente, informacioni mbi shëndetin dhe sigurinë e njerëzve dhe mjedisit nuk do të konsiderohet si konfidencial. Palët që shkëmbejnë informacione të tjera në pajtim me këtë Konventë do të ruajnë çdo informacion konfidencial, siç bien dakord midis tyre.

H. Informimi, ndërgjegjësimi dhe edukimi i publikut

1. Çdo palë, brenda kapaciteteve të veta, do të nxisë dhe ndihmojë:

a) ndërgjegjësimin midis politikanëve dhe vendimmarrësve të vet lidhur me ndotësit organikë të qëndrueshëm;

b) dhënien e publikut të gjithë informacionit në dispozicion mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke marrë parasysh paragrafin 5 të nenit G;

c) zhvillimin dhe zbatimin, veçanërisht për gratë, fëmijët dhe të paarsimuarit, të programeve për ndërgjegjësimin publik dhe të edukimit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, si dhe mbi efektet e tyre për shëndetin dhe mjedisin dhe mbi alternativat e tyre.

d) pjesëmarrjen e publikut në adresimin ndaj ndotësve organikë të qëndrueshëm dhe efektet e tyre për shëndetin dhe mjedisin dhe në zhvillimin e përgjigjeve të përshtatshme, duke përfshirë mundësitë për sigurimin e inputeve në nivel kombëtar lidhur me zbatimin e kësaj Konvente;

(e) trajnimin e punëtorëve, shkencëtarëve, edukatorëve dhe personelit teknik e drejtues;

(f) zhvillimin dhe shkëmbimin e materialeve edukative të ndërgjegjësimi publik në nivelet kombëtare dhe ndërkombëtare;

g) zhvillimin dhe zbatimin e programeve të edukimit dhe trajnimit në nivelet kombëtare dhe ndërkombëtare.

2. Çdo palë, brenda kapaciteteve të veta, do të sigurojë që publiku të ketë mundësi për të marrë informacionin publik referuar në paragrafin 1 dhe që informacioni të jetë i kohëve të fundit.

3. Çdo palë, brenda kapaciteteve të veta, do të inkurajojë industrinë dhe përdoruesit profesionistë të nxisin dhe të ndihmojnë sigurimin e informacionit referuar në paragrafin 1 në nivel kombëtar dhe, si të jetë e përshtatshme, në nivelet nënrajonale, rajonale dhe globale.

4. Në sigurimin e informacionit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm dhe alternativat e tyre, palët mund të përdorin fletë me të dhëna sigurimi, raporte, masmedian dhe mjete të tjera të komunikimit dhe mund të ngrenë qendra informimi në nivelet rajonale dhe kombëtare.

5. Çdo palë duhet të japë konsiderata ndaj mekanizmave të zhvillimit, si p.sh. regjistrat e shkarkimit dhe transferimit të ndotësve, për grumbullimin dhe shpërndarjen e informacionit mbi vlerësimet e sasive të kimikateve të listës në shtojcat A, B ose C që çlirohen ose shkatërrohen.

I. Kërkimet, zhvillimi dhe monitorimi

Palët, brenda kapaciteteve të tyre, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, do të inkurajojnë dhe ndërmarrin kërkimet përkatëse, zhvillimin, monitorimin dhe bashkëpunimin lidhur me ndotësit organikë të qëndrueshëm, alternativat e tyre dhe lidhur me ndotësit organikë të qëndrueshëm të ardhshëm, të përfshirë në:

a) burimet dhe shkarkimet e tyre në mjedis;

b) prezenca, nivelet dhe tendencat e njerëzve dhe në mjedis;

c) transportin në mjedis, fatin dhe transformimin;

d) efektet mbi shëndetin e njerëzve dhe mjedisin;

e) ndikimet social-ekonomike dhe kulturore;

f) reduktimin e shkarkimit dhe/ose eliminimin;

g) metodologjitë e harmonizuara për bërjen e inventareve të burimeve gjeneruese dhe teknikat analitike për matjen e ndotësve të çliruar.

2. Në ndërmarrjen e veprimit sipas paragrafit 1, palët, brenda kapaciteteve të tyre:

a) do të mbështesin dhe zhvillojnë më tej programet, rrjetet dhe organizatat ndërkombëtare me qëllim përcaktimin, kryerjen, vlerësimin dhe financimin e kërkimeve, grumbullimin e të dhënave dhe monitorimin, duke marrë parasysh nevojën për të minimizuar dublimin e përpjekjes;

b) do të mbështesin përpjekjet kombëtare dhe ndërkombëtare për të forcuar aftësitë kombëtare të kërkimeve shkencore dhe teknike, veçanërisht në vendet në zhvillim dhe vendet me ekonomi në tranzicion dhe të nxisë futjen dhe shkëmbimin e të dhënave dhe analizave;

c) do të marrin parasysh shqetësimet dhe nevojat, veçanërisht në fushën e burimeve financiare dhe teknike të vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion dhe do të bashkëpunojnë në përmirësimin e kapaciteteve të tyre për të marrë pjesë në përpjekje referuar në nënparagrafët (a) dhe (b);

d) do të ndërmarrin punë kërkimore të përshtatshme për të lehtësuar efektet e ndotësve organik të qëndrueshëm mbi shëndetin riprodhues;

e) do të bëjnë që rezultatet e aktiviteteve të tyre kërkimore, të zhvillimit dhe të monitorimit referuar në këtë paragraf të jenë të hapura për publikun në kohën e duhur dhe në mënyrë të rregullt;

f) do të inkurajojnë dhe të ndërmarrin bashkëpunimin lidhur me magazinimin dhe ruajtjen e informacionit të nxjerrë nga kërkimet, zhvillimi dhe monitorimi.

J. Asistenca teknike

1. Palët e dinë që dhënia e asistencës përkatëse dhe në kohën e duhur, në përgjigje të kërkesave nga palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, është thelbësore për zbatimin e suksesshëm të kësaj Konvente.

2. Palët do të bashkëpunojnë për të siguruar asistencën përkatëse dhe në kohën e duhur për palët-vende në zhvillim dhe për ato me ekonomi në tranzicion, për t'i ndihmuar ato, duke marrë parasysh nevojat e tyre të veçanta, për të zhvilluar dhe forcuar kapacitetin e tyre për zbatimin e detyrimeve sipas kësaj Konvente.

3. Lidhur me këtë asistenca teknike që duhet të jepet nga palët-vende të zhvilluara dhe palët e tjera në përputhje me kapacitetet e tyre, do të përfshijë, si të jetë e përshtatshme dhe si të kenë rënë dakord reciprokisht, asistencë teknike për ndërtimin e kapacitetit lidhur me zbatimin e detyrimeve sipas kësaj Konvente. Udhëzime të tjera, në këtë aspekt, do të sigurohen nga konferenca e palëve.

4. Palët do të bëjnë marrëveshje, përkatësisht, për sigurimin e asistencës teknike dhe nxitjen e transferimit të teknologjisë të palët-vende në zhvillim dhe në ato me ekonomi në tranzicion lidhur me zbatimin e kësaj Konvente. Këto marrëveshje do të përfshijnë qendrat rajonale dhe nënrajonale për ndërtimin e kapacitetit dhe për transferimin e teknologjisë për të ndihmuar palët-vende në zhvillim dhe palët me ekonomi në tranzicion të përmbushin detyrimet sipas kësaj Konvente. Udhëzime të tjera, në këtë aspekt, do të sigurohen nga konferenca e palëve.

5. Palët, në kontekstin e këtij neni, do të marrin parasysh plotësisht nevojat specifike dhe situatën e veçantë të vendeve më pak të zhvilluara dhe të shteteve ishuj të vegjël e në zhvillim në veprimet e tyre lidhur me asistencën teknike.

K. Burimet dhe mekanizmat financiarë

1. Çdo palë merr përsipër të sigurojë, brenda kapaciteteve të saj, mbështesë dhe shtytësa financiarë në lidhje me ato aktivitete kombëtare që synojnë të arrijnë objektivin e kësaj Konvente në përputhje me planet, përparësitë dhe programet kombëtare.

2. Palët-vende të zhvilluara do të sigurojnë burime financiare të reja shtesë për të mundësuar palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion të paguajnë kostot e shumta plotësisht të pranuar të zbatimit të masave të cilat përmbushin detyrimet e tyre sipas kësaj Konvente, të miratuara ndërmjet një pale marrëse dhe një entiteti pjesëmarrës në mekanizmat e përshkuar në paragrafin 6. Palët e tjera mund të sigurojnë gjithashtu mbi bazë vullnetare dhe në përputhje me kapacitetet e tyre burime të tilla financiare. Kontributet nga burime të tjera duhet të inkurajohen gjithashtu. Zbatimi i këtyre angazhimeve do të marrë parasysh nevojën për përshtatshmëri, parashikim, rrjedhën në kohën e duhur të fondeve dhe rëndësinë e ndarjes së barrës midis Palëve kontribuese.

3. Palët-vende të zhvilluara dhe palët e tjera, në përputhje me kapacitetet e tyre dhe me planet, përparësitë dhe programet kombëtare të tyre, mund gjithashtu të sigurojnë burime financiare dhe palët-vende në zhvillim dhe atë me ekonomi në tranzicion mund të përfitojnë prej tyre për të ndihmuar zbatimin e kësaj Konvente nëpërmjet burimeve ose kanaleve të tjera dypalëshe, rajonale dhe shumëpalëshe.

4. Shkalla në të cilën palët-vende në zhvillim do të zbatojnë me efektivitet angazhimet e tyre sipas kësaj Konvente, do të varet nga zbatimi efektiv nga palët-vende të zhvilluara i angazhimeve të tyre sipas kësaj Konvente lidhur me burimet financiare, asistencën teknike dhe transferimin e teknologjisë. Fakti që zhvillimi i pandërprerë ekonomik dhe social dhe eliminimi i varfërisë janë përparësitë e para të palëve-vende në zhvillim, do të merren krejtësisht parasysh, duke i dhënë konsideratën e duhur nevojës për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve dhe mjedisit.

5. Palët do të marrin plotësisht parasysh nevojat specifike dhe situatën e veçantë të vendeve më pak të zhvilluara dhe shteteve ishuj të vegjël në veprimet e tyre lidhur me financimet.

6. Për këtë është përcaktuar një mekanizëm për sigurimin e burimeve financiare të mjaftueshme dhe të pandërprera për palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion mbi bazë granti ose koncesioni për të ndihmuar zbatimin e Konventës. Mekanizmi do të funksionojë, përkatësisht, nën autoritetin e konferencës së palëve, do të drejtohet dhe do të japë llogari atje për qëllime të kësaj Konvente. Funksionimi i tij do t'i besohet një ose më shumë entiteteve, duke përfshirë entitetet ndërkombëtare ekzistuese, siç mund të vendoset nga konferenca e palëve. Mekanizmi mund të përfshijë gjithashtu entitete të tjera që japin asistencë shumëpalëshe, rajonale dhe dypalëshe. Kontributet për mekanizmin do të jenë transferta financiare shtesë për palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, siç reflektohet dhe në përputhje me paragrafin 2.

7. Në pajtim me objektivat e kësaj Konvente dhe paragrafin 6, konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të adoptojë udhëzuesin përkatës që duhet t'i sigurohet mekanizmit dhe do të bjerë dakord me entitetin ose entitetet pjesëmarrëse në mekanizmin financiar mbi marrëveshjet për funksionimin. Udhëzuesi do të përfshijë, *inter alia*:

a) përcaktimin e politikave, strategjive dhe përparësive të programeve, si dhe kriteret dhe direktivat e qarta dhe të hollësishme lidhur me përshtatshmërinë për të hyrë dhe shfrytëzuar burimet financiare duke përfshirë monitorimin dhe vlerësimin mbi baza të rregullta të një shfrytëzimi të tillë;

b) dhënien e raporteve nga entiteti ose entitetet në konferencën e Palëve mbi mjaftueshmërinë dhe vazhdimësinë e fondeve për aktivitetet që kanë të bëjnë me zbatimin e kësaj Konvente;

c) nxitjen e metodave, mekanizmave dhe marrëveshjeve të financimit nga shumë burime;

d) modalitetet për përcaktimin në mënyrë të parashikueshme dhe të identifikueshme të sasisë së fondeve të nevojshme dhe në dispozicion për zbatimin e kësaj Konvente, duke mos harruar se ndarja në faza e ndotësve organikë të qëndrueshëm mund të kërkojë financim të pandërprerë dhe kushtet në të cilat ajo sasi duhet rishikuar në mënyrë periodike;

e) modalitetet për sigurimin e asistencës për palët e interesuara me vlerësimin e nevojave, informacionin mbi burimet e mundshme të fondeve dhe mbi modelet e financimit për të lehtësuar bashkërendimin midis tyre.

8. Konferenca e palëve do të shqyrtojë, jo më vonë se në mbledhjen e saj të dytë dhe pas kësaj në mënyrë të rregullt, efektshmërinë e mekanizmit të krijuar sipas këtij neni, aftësinë e tij për t'iu drejtuar nevojave në ndryshim të palëve-vende në zhvillim dhe atyre me ekonomi në tranzicion, kriteret dhe udhëzuesin e referuar në paragrafin 7, nivelin e financimit, si dhe efektivitetin e punës së entiteteve institucionale, të besuara për të vënë në funksionim mekanizmin financiar. Bazuar në këtë shqyrtim, ajo do të marrë veprimin përkatës, në qoftë se është i nevojshëm, për të përmirësuar efektshmërinë e mekanizmit, duke përfshirë mjetet e rekomandimit dhe udhëzimin mbi masat për të siguruar financimin e mjaftueshëm dhe të vazhdueshëm për të plotësuar nevojat e palëve.

K bis. Marrëveshjet financiare të përkohshme

Struktura institucionale e Facilitetit të Mjedisit Global, që vepron në përputhje me instrumentin për krijimin e Facilitetit të Mjedisit Global të Ristrukturuar, mbi bazë të përkohshme, do të jetë entiteti kryesor i besuar për funksionimin e mekanizmit financiar referuar në nenin K, për periudhën ndërmjet datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente dhe mbledhjes së parë të konferencës së palëve, ose deri në kohën që konferenca e palëve të vendosë se cila strukturë institucionale do të caktohet në përputhje me nenin K. Struktura institucionale e Facilitetit të Mjedisit Global duhet të plotësojë këtë funksion përmes masave operative që lidhen në mënyrë specifike me ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke marrë parasysh se mund të nevojiten marrëveshje të reja në këtë fushë.

L. Raportimi

1. Çdo palë do të raportojë në konferencën e palëve mbi masat që ka marrë për të zbatuar kushtet e kësaj Konvente dhe mbi efektshmërinë e masave të tilla në plotësimin e objektivave të Konventës.

2. Çdo palë do t'i sigurojë sekretariatit:

a) të dhëna statistikore mbi sasitë e përgjithshme të prodhimit, importit dhe eksportit të çdo kimikati të listës në shtojcën A dhe B ose një vlerësim të arsyeshëm të të dhënave të tilla:

b) deri në një shkallë të praktikueshme, një listë të shteteve nga të cilat importohet çdo substancë e tillë dhe të shteteve të cilat ai ka eksportuar çdo substancë të tillë.

3. Raportime të tilla do të jenë në intervale periodike dhe në një format që duhet vendosur nga konferenca e palëve në mbledhjen e saj të parë.

L bis. Vlerësimi i efektshmërisë

1. Duke filluar katër vjet pas datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente dhe periodikisht pas kësaj në intervale që duhet të vendosen nga konferenca e palëve, konferenca do të vlerësojë efektshmërinë e Konventës.

2. Për të ndihmuar një vlerësim të tillë, konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të iniciojë përcaktimin e marrëveshjes për t'i siguruar vetes të dhëna monitorimi të krahasueshme mbi prezencën e kimikateve të listës në shtojcën A, B dhe C, si dhe transporti i tyre në mjedisin rajonal dhe global. Këto marrëveshje:

a) duhet të zbatohen nga palët mbi baza rajonale kur është e përshtatshme, në përputhje me kapacitetet e tyre teknike dhe financiare, duke përdorur programet dhe mekanizmat ekzistuese të monitorimit në shkallë të mundshme dhe nxitjen e harmonizimit të metodave;

b) mund të plotësohen kur është e nevojshme, duke marrë parasysh diferencat midis rajoneve dhe aftësive të tyre për të zbatuar aktivitetet e monitorimit;

c) do të përfshijnë raportet në konferencën e palëve mbi rezultatet e aktiviteteve të monitorimit mbi baza rajonale dhe globale në intervale që duhen specifikuar nga konferenca e palëve.

3. Vlerësimi i përshkruar në paragrafin 1 do të kryhet mbi bazën e informacionit shkencor, mjedisor, teknik dhe ekonomik në dispozicion, duke përfshirë:

a) raportet dhe informacione të tjera monitorimi të siguruar në pajtim me paragrafin 2;

b) raportet kombëtare të dorëzuara në pajtim me nenin L; dhe

c) informacionin që sigurohet në pajtim me procedurat e përcaktuara në nenin M.

M. Mospërputhja

Konferenca e palëve do të zhvillojë dhe miratojë, sa më praktike që të jetë e mundur procedurat dhe mekanizmat institucionale për përcaktimin e mospërputhjes me kushtet e kësaj Konvente dhe për trajtimin e palëve që gjenden se janë në kundërvajtje (mospërputhje).

N. Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Palët do të zgjidhin çdo mosmarrëveshje ndërmjet tyre përsa i përket interpretimit ose zbatimit të kësaj Konvente përmes bisedimeve ose mjeteve të tjera paqësore që ato zgjedhin.

2. Kur ratifikojnë, pranojnë, miratojnë ose hyjnë në Konventë, ose në çdo kohë pas kësaj, një palë, që nuk është organizatë rajonale e integritit ekonomik, mund të deklarojë në një instrument me shkrim të dorëzuar në vendin e depozitimit se, përsa i përket çdo mosmarrëveshjeje që ka të bëjë me interpretimin ose zbatimin e Konventës, ajo njeh një ose të dyja mjetet e mëposhtme të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve si të detyrueshme në lidhje me çdo palë që pranon të njëjtin detyrim:

a) Arbitrazhi në përputhje me procedurat që duhet të adoptohet nga konferenca e palëve në një shtojcë sa më shpejt që të jetë praktikueshme;

b) Dorëzimi i mosmarrëveshjes te Gjykata e Lartë Ndërkombëtare.

3. Një Palë që është organizatë rajonale e integritit ekonomik, mund të bëjë një deklaratë me të njëjtin efekt lidhur me arbitrazhin në përputhje me procedurat e referuara në paragrafin 2 (a).

4. Një deklaratë e bërë në pajtim me paragrafin 2 ose paragrafin 3 do të mbetet në fuqi derisa të skadojë në përputhje me afatet e saj ose tre muaj pas njoftimit me shkrim të revokimit të saj që është depozituar te vendi i depozitimit.

5. Skadimi i një deklarate, një njoftimi për revokim ose një deklarate të re nuk do të ndikojë në asnjë mënyrë procedurat e pazgjidhura para një gjyqi për arbitrazh ose Gjykatës Ndërkombëtare në qoftë se palët në mosmarrëveshje nuk bien dakord ndryshe.

6. Në qoftë se palët në një mosmarrëveshje nuk kanë pranuar të njëjtën ose çdo procedurë në pajtim me paragrafin 2 dhe në qoftë se ato nuk mund të zgjidhin mosmarrëveshjen e tyre brenda 12 muajve pas njoftimit nga njëra palë te tjetra se ekziston një mosmarrëveshje midis tyre, mosmarrëveshja do të dorëzohet te komisioni i pajtimit me kërkesë të çdo pale në mosmarrëveshje. Komisioni i pajtimit do të japë një raport me rekomandime. Procedurat e tjera lidhur me komisionin e pajtimit do të përfshihen në një shtojcë që duhet të adoptohet nga konferenca e palëve jo më vonë se në mbledhjen e dytë.

O. Konferenca e palëve

1. Për këtë krijohet Konferenca e palëve.

2. Mbledhja e parë e konferencës së palëve do të mbledhet nga Drejtori Ekzekutiv i Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente. Pas kësaj, mbledhjet e zakonshme të konferencës së palëve do të bëhen në intervale kohore të rregullta që do të vendosen nga Konferenca.

3. Mbledhjet e jashtëzakonshme të konferencës së palëve do të mbahen në çdo kohë tjetër që mund të gjykohet e nevojshme nga Konferenca, ose me një kërkesë me shkrim nga çdo Palë, me kusht që ajo të mbështetet nga të paktën një e treta e palëve.

4. Konferenca e palëve do të miratojë dhe adoptojë me konsensus në mbledhjen e saj të parë mbi rregullat e procedurës dhe rregullat financiare për vete dhe për çdo organ ndihmës, si dhe kushtet financiare që rregullojnë funksionimin e sekretariatit.

5. Konferenca e palëve do të mbajë nën shqyrtim dhe vlerësim të vazhdueshëm zbatimin e kësaj Konvente. Ajo do të kryejë funksionet që i janë caktuar asaj nga Konventa dhe për këtë qëllim:

a) do të krijojë, përtej kërkesave të paragrafit 6, organe ndihmëse të tilla si të mendohet e nevojshme për zbatimin e Konventës;

b) do të bashkëpunojë, përkatësisht, me organizata ndërkombëtare kompetente dhe organe ndërqeveritare dhe joqeveritare; dhe

b) do të bis bashkëpunojë, përkatësisht, rregullisht të gjithë informacionin e vënë në dispozicion të Palëve në pajtim me nenin L, duke përfshirë gjykimin e efektshmërisë të 1 bis (iii) të nenit D;

c) do të konsiderojë dhe do të marrë përsipër çdo verifikim plotësues që mund të kërkoet për realizimin e objektivave të Konventës.

6. Konferenca e Palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të krijojë organin ndihmës që do të quhet Komiteti i Shqyrtimit të Ndotësve Organikë të Qëndrueshëm, i cili do të kryejë funksionet e caktuara atij Komiteti nga kjo Konventë. Për këtë:

a) anëtarët e Komitetit të Shqyrtimit të Ndotësve Organikë të Qëndrueshëm do të caktohen nga Konferenca e Palëve. Anëtarësia e Komitetit do të përbëhet nga ekspertë të caktuar nga qeveria në vlerësimin dhe administrimin e kimikateve. Anëtarët e Komitetit do të caktohen mbi bazën e shpërndarjes së barabartë gjeografike;

b) konferenca e palëve do të vendosë mbi kushtet e referimit, organizimin dhe funksionimin e Komitetit;

c) Komiteti do të bëjë çdo përpjekje për të adoptuar rekomandimet e tij me konsensus. Në qoftë se të gjitha përpjekjet me konsensus janë ezauruar dhe nuk arrihet konsensusi, rekomandimi i tillë do të adoptohet si mjet i fundit nga një shumicë vote prej dy të tretave të anëtarëve prezentë në votim.

7. Konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të vlerësojë nevojën e vazhdueshme për procedurën që përmban nënparagrafi 1 bis(b) i nenit D, duke përfshirë konsideratat e efektshmërisë së vet.

8. Kombet e Bashkuara, agjencitë e specializuara të tyre dhe Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë Atomike, si dhe çdo shtet jo palë në këtë Konventë, mund të paraqiten në mbledhjet e konferencës së palëve si vëzhgues. Çdo organ ose agjenci, qoftë kombëtare ose ndërkombëtare, qeveritare ose joqeveritare, e kualifikuar në çështje që mbulohen në Konventë dhe që kanë

informuar sekretariatit për dëshirën e saj të paraqitet në mbledhjen e konferencës së palëve si një vëzhgues, mund të pranohet në qoftë se nuk kundërshton të paktën një e treta e palëve të pranishme. Pranimi dhe pjesëmarrja e vëzhguesve do t'i nënshtrohet rregullave të procedurës të adoptuara nga konferenca e palëve.

P. Sekretariati

1. Për këtë krijohet sekretariati.
2. Funksionet e sekretariatit do të jenë:
 - a) të bëjë marrëveshjet për mbledhjet e konferencës së palëve dhe të organeve ndihmëse dhe t'u sigurojë atyre shërbimet e kërkuara;
 - b) të lehtësojë asistencën për palët, veçanërisht palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, sipas kërkesës, për zbatimin e kësaj Konvente;
 - c) të sigurojë bashkërendimin e nevojshëm me sekretariatet e organeve të reja ndërkombëtare që kanë lidhje me të;
 - d) të përgatisë dhe të vërë në dispozicion të Palëve raportet periodike bazuar në informacionin e marrë në pajtim me nenin L dhe informacione të tjera në dispozicion;
 - e) të hyjë, sipas udhëzimeve të përgjithshme të Konferencës së Palëve, në marrëveshje administrative dhe kontraktuale siç mund të kërkohej për kryerjen me efektivitet të funksioneve të tij;
 - f) Të kryejë funksione të tjera të sekretariatit të specifikuar në këtë Konventë dhe funksione të tjera siç përcaktohen nga konferenca e palëve.

3. Funksionet e sekretariatit për këtë Konventë do të kryhen nga Drejtori Ekzekutiv i Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin, në qoftë se konferenca e palëve nuk vendos, me dy të tretat e shumicës së Palëve presente në votim, për t'ia besuar funksionet e Sekretariatit një ose më shumë organizatave të tjera ndërkombëtare.

Q. Amendamentet e Konventës

1. Amendamentet e Konventës mund të propozohen nga çdo palë.
2. Amendamentet e Konventës do të adoptohen në mbledhjen e konferencës së palëve. Teksti i çdo amendamenti të propozuar do t'i komunikohet Palëve nga sekretariati të paktën 6 muaj para mbledhjes në të cilën ai propozohet për adoptim. Sekretariati do të komunikojë gjithashtu amendamentet e propozuara nënshkruesve të kësaj Konvente dhe, për informacion, vendit të depozitimit.
3. Palët do të bëjnë çdo përpjekje për të arritur marrëveshjen mbi çdo amendament të propozuar të kësaj Konvente me konsensus. Në qoftë se përpjekjet për konsensus janë ezauruar dhe asnjë marrëveshje nuk është arritur, amendamenti do të adoptohet, si mjet i fundit, me 2/3 e votës së shumicës së palëve të pranishme në votim.
4. Amendamentet do t'u komunikohen nga vendi i depozitimit të gjitha Palëve për ratifikim, pranim ose aprovim.
5. Ratifikimi, pranimi ose aprovimi i një amendamenti do të njoftohet nga vendi i depozitimit me shkrim. Një amendament i adoptuar në përputhje me paragrafin 3 do të hyjë në fuqi për Palët që e kanë pranuar atë në ditën e 19-të pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose aprovimit nga të paktën 2/3 e palëve. Pas kësaj, amendamenti do të hyjë në fuqi për çdo palë tjetër në ditën e 19-të pas datës në të cilën ajo palë depoziton instrumentin e vet të ratifikimit, pranimit ose aprovimit të amendamentit.

R. Adoptimi dhe amendimi i shtojcave

1. Shtojcat në këtë Konventë do të formojnë një pjesë përbërëse dhe, në qoftë se shprehimisht nuk parashikohet ndryshe, një referencë për këtë Konventë përbën në të njëjtën kohë një referencë për çdo shtojcë këtu.
2. Çdo shtojcë tjetër do të kufizohet në çështjet procedurale, shkencore, teknike dhe administrative.
3. Procedura e mëposhtme do të përdoret për propozimin, për adoptimin dhe për hyrjen në fuqi të shtojcave të tjera të kësaj Konvente:
 - a) Shtojcat e tjera do të propozohen dhe adoptohen sipas procedurës së vendosur në paragrafin 1, 2 dhe 3 të nenit Q;

b) Çdo palë që nuk është në gjendje të pranojë një shtojcë tjetër, do të njoftojë vendin e depozitimit me shkrim, brenda një viti nga data e komunikimit të adoptimit të shtojcës tjetër nga vendi i depozitimit. Vendi i depozitimit mund të njoftojë pa vonesë palët për çdo njoftim të marrë. Një palë mund të tërheqë në çdo kohë një njoftim të mëparshëm të mospranimit lidhur me çdo shtojcë tjetër dhe shtojca për pasojë hyn në fuqi për atë palë sipas nënparagrafit (C); dhe

c) Në mbarim të një viti nga data e komunikimit të adoptimit të një shtojce nga vendi i depozitimit, shtojca do të hyjë në fuqi për të gjitha palët që nuk kanë dorëzuar njoftim në përputhje me nënparagrafin (b).

4. Propozimi, adoptimi dhe hyrja në fuqi e amendamenteve të shtojcave A, B dhe C do t'u nënshtrohet të njëjtave procedura si për propozimin, adoptimin dhe hyrjen në fuqi të shtojcave të tjera të kësaj Konvente, me përjashtim që një amendament i Shtojcave A, B dhe C nuk do të hyjë në fuqi lidhur me çdo palë që ka bërë një deklaratë përsa i përket amendimit të këtyre shtojcave në përputhje me nenin U dhe në këtë rast çdo amendament i tillë do të hyjë në fuqi për çdo palë ditën e 19-të pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit ose të hyrjes në fuqi të një amendamenti të tillë.

5. Procedura e mëposhtme do të përdoret për propozimin, adoptimin dhe hyrjen në fuqi të një amendamenti të shtojcës D, E ose F:

a) Amendamentet do të propozohen në përputhje me procedurën në paragrafin 1 dhe 2 të nenit Q;

b) Palët do të marrin vendime për një amendament të shtojcave D, E ose F me konsensus; dhe

c) Një vendim për të amenduar shtojcat D, E ose F do t'u komunikohet pa vonesë palëve nga vendi i depozitimit. Amendamenti do të hyjë në fuqi për të gjitha palët në datën e specifikuar në vendim.

6. Në qoftë se një shtojcë ose amendament i një shtojce lidhet me një amendament të kësaj Konvente, shtojca ose amendamenti tjetër nuk do të hyjnë në fuqi deri në kohën që amendamenti i Konventës të hyjë në fuqi.

S. E drejta për të votuar

1. Çdo palë në këtë Konventë do të ketë të drejtën e një vote, me përjashtim të parashikimit në paragrafin 2.

2. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik, për çështjet brenda kompetencave të saj, do të ushtrojë të drejtën e saj të votës me një numër votash të barabartë me numrin e shteteve anëtare që janë Palë në këtë Konventë. Një organizatë e tillë nuk do të ushtrojë të drejtën e saj të votës në qoftë se çdo njeri nga shtetet anëtare ushtron të drejtën e votës dhe anasjelltas.

Kjo Konventë do të hapet për firmë në Stokholm nga të gjitha shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik më 23 maj 2001 dhe në selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju-Jork nga 24 maj 2001 deri në 22 maj 2002.

U. Ratifikimi, pranimi, aprovimi dhe hyrja në fuqi

1. Konventa do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose aprovimit nga shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik. Ajo do të jetë e hapur për pranimin nga shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik nga dita pas datës në të cilën Konventa mbyllet për nënshkrim. Instrumentet e ratifikimit, e pranimit, e aprovimit ose e hyrjes në fuqi do të depozitohen te vendi i depozitimit.

2. Çdo organizatë rajonale e integritit ekonomik që bëhet palë në këtë Konventë, kur asnjë nga shtetet anëtare të saj nuk është palë, do t'u përmbahet të gjitha detyrimeve sipas kësaj Konvente. Në rastin e organizatave të tilla, një ose më shumë anëtarë të së cilës është palë në këtë Konventë, organizata dhe shtetet anëtare të saj do të vendosin për përgjegjësitë respektive të tyre për kryerjen e detyrimeve të tyre sipas Konventës. Në raste të tilla, organizata dhe shtetet anëtare nuk do të kenë të drejtë të ushtrojnë të drejtat e tyre njëkohësisht.

3. Në instrumentet e saj të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në fuqi, një organizatë rajonale e integritit ekonomik do të deklarojë shkallën e kompetencës lidhur me çështjet që rregullohen në këtë Konventë. Çdo organizatë e tillë do të informojë gjithashtu vendin e depozitimit, i cili nga ana e tij do të informojë palët për çdo modifikim përkatës në shkallën e

kompetencës së vet.

4. Në instrumentet e saj të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në fuqi, çdo palë mund të deklarojë se, lidhur me të, çdo amendament i shtojcave A, B ose C do të hyjë në fuqi vetëm me depozitimin e instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në të.

V. Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi ditën e 19-të pas datës së depozitimit të instrumentit të pestë të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në të.

2. Për çdo shtet dhe organizatë rajonale të integritit ekonomik që ratifikon, pranon ose aprovon këtë Konventë ose hyn në të pas depozitimit të instrumentit të pestë të ratifikimit, pranimit, aprovimit dhe hyrjes në të, Konventa do të hyjë në fuqi ditën e 19-të pas datës së depozitimit nga shteti ose organizata rajonale e integritit ekonomik të instrumentit të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në të.

3. Për qëllimet e paragrafëve 1 dhe 2, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale e integritit ekonomik nuk do të llogaritet si shtesë e atyre të depozituara nga shtetet anëtare të asaj organizate.

W. Rezervat

Asnjë rezervë nuk mund të bëhet për këtë Konventë.

X. Tërheqja

1. Në çdo kohë pas tre vjetësh nga data në të cilën Konventa hyn në fuqi për një palë, ajo palë mund të tërhiqet nga Konventa duke bërë njoftimin me shkrim në vendin e depozitimit.

2. Çdo tërheqje e tillë do të veprojë në fund të një viti nga data e marrjes së njoftimit, të terheq nga vendi i depozitimit ose në një datë tjetër të mëvonshme siç mund të specifikohet në njoftimin e tërheqjes.

Y. Vendi i depozitimit

Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara do të jetë vendi i depozitimit të kësaj Konvente.

Z. Teksti autentik

Originali i kësaj Konvente, tekstet në arabisht, kinezisht, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht të të cilit janë autentik në mënyrë të barabartë, do të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

Në prani të njëri-tjetrit të nënshkruarit, të autorizuar plotësisht për këtë, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Stokholm, më 22 maj 2001.

Shtojca A: Eliminimi

PJESA I

Kimikati	Aktiviteti	Përjashtim i veçantë
Aldrin* CAS No: 309-00-2	Prodhimi	Asnjë
	Përdorimi	Ektoparazicide lokale Insekticide
Clordane* CAS no: 57-74-9	Prodhimi	Siç lejohet për palët e radhitura në regjistër
	Përdorimi	Ektoparasiticide lokale Insekticide Termiticid Termiticid në ndërtesa dhe diga Termiticide në rrugë Shtesë në ngjitësit e kompesatave

Dieldrin* CAS no: 60-57-1	Prodhimi	Asnjë
	Përdorimi	Në operacionet bujqësore
Endrin* CAS No: 72-20-8	Prodhimi	Asnjë
	Përdorimi	Asnjë
Heptachlor* CAS No: 76-44-8	Prodhimi	Asnjë
	Përdorimi	Termiticid Termiticid në strukturat e shtëpive Termiticid (nëntokësor) Trajtimin e drurit Në përdorim në kutitë e kabllave nëntokësore
Hexachlorobenzene CAS No:118-74-1	Prodhimi	Siç lejohet për Palët e radhitura në regjistër
	Përdorimi	Komponim i ndërmjetëm tretës në pesticide komponim i ndërmjetëm i kufizuar në vende me sistem të mbyllur
Mirex* CAS No: 2385-85-5	Prodhimi	Siç lejohet për Palët e radhitura në regjistër
	Prodhimi	Termiticid
Toxaphene* CAS No: 8001-35-2	Përdorimi	Asnjë
	Prodhimi	Asnjë
Polychlorinated Biphenyls (PCB)*	Përdorimi	Artikujt në përdorim me kushtet e pjesës II të kësaj shtojce

Shënim.

i) Me përjashtim kur specifikohet ndryshe në Konventë, sasitë e kimikateve që ndodhen si infektues të paktë të paqëllimtë në produktet dhe artikujt nuk do të konsiderohen për t'u futur në listën në këtë shtojcë.

ii) Ky shënim nuk do të konsiderohet si përjashtim i veçantë i një prodhimi dhe përdorim për qëllime të nenit D.1 bis. Sasitë e kimikateve që ndodhen si përbërës të artikujve të prodhuar ose tashmë në përdorim, para ose në datën e hyrjes në fuqi të detyrimeve përkatëse lidhur me atë kimikat, nuk do të konsiderohet e futur në listën në këtë shtojcë, me kusht që një palë ka njoftuar sekretariatit se një lloj i veçantë artikulli mbetet në përdorim brenda asaj pale. Sekretariati do t'i bëjë publike njoftime të tilla.

iii) Ky shënim, i cili nuk zbatohet për një kimikat që ka një yll pas emrit të tij në kolonën kimikati në pjesën I të kësaj shtojce, nuk do të konsiderohet si përjashtim i veçantë i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime të paragrafit 1 bis të nenit D. Duke marrë parasysh që asnjë sasi kimikati nuk pritet që të arrijë te njerëzit dhe mjedisi gjatë prodhimit dhe përdorimi i një komponimi ndërmjetës të kufizuar në vend me sistem të mbyllur, një palë, pas njoftimit të Sekretariatit, mund të lejojë prodhimin dhe përdorimin e sasive të një kimikati të listës në këtë shtojcë si një ndërmjetës në vend të kufizuar dhe sistem të mbyllur që transformohet kimikisht në manifaturimin e kimikateve të tjerë që, duke marrë parasysh kriteret në paragrafin 1 të shtojcës D, nuk do të shfaqin karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm. Ky njoftim do të përfshijë informacionin mbi prodhimin dhe përdorimin e kimikatit të tillë ose një vlerësim të arsyeshëm të infomacionit të tillë dhe informacionit që ka të bëjë me natyrën e procesit të kufizuar të vendit të sistemit të mbyllur, duke përfshirë sasinë e çdo infektuesi të paktë të paqëllimtë dhe të patransformuar të materialit fillestar-ndotës organik i qëndrueshëm në produktin final. Kjo procedurë zbatohet në të gjitha rastet, me përjashtim nëse

ndryshe në këtë shtojcë. Sekretariati do t'i verë këto njoftime në dispozicion të konferencës së palëve dhe të publikut. Prodhimi ose përdorimi i tillë nuk do të konsiderohet përjashtim i veçantë i prodhimit dhe e përdorimit. Prodhimi dhe përdorimi i tillë do të ndërpritet pas një periudhë 10-vjeçare, në qoftë se palët e interesuara nuk dorëzojnë një njoftim të ri te sekretariati. Në këtë rast, periudha do të shtrihet për një 10-vjeçar tjetër në qoftë se konferenca e palëve, pas një shqyrtimi të prodhimit dhe të përdorimit nuk do të vendosë ndryshe. Procedura e njoftimit mund të përsëritet.

iv) Të gjitha përjashtimet në këtë shtojcë mund të ushtrohen nga palët që kanë regjistruar përjashtimet lidhur me to në përputhje me nenin R bis, me përjashtim të përdorimit të bifenilsit të poliklorinuar në artikujt në përdorim, në përputhje me kushtet e pjesës II të kësaj shtojce e cila mund të ushtrohet nga të gjitha palët.

PJESA II BIFENIL TË POLIKLORINUAR

Shtetet palë

a) Lidhur me eliminimin e përdorimit të bifenilsit të poliklorinuar në pajisje (p.sh. transformatorë, kondensatorë ose kontejnerë të tjerë që përmbajnë rezerva lëngjesh) nga viti 2025, duke iu nënshtruar shqyrtimit nga konferenca e palëve, të merren veprime në përputhje me përparësitë e mëposhtme:

i) Të bëjnë përpjekje të vendosura për të identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet që përmbajnë më shumë se 10% bifenils të poliklorinuar dhe vëllime më të mëdha se 5 litra;

ii) Të bëjnë përpjekje të vendosura për të identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet që përmbajnë më shumë se 0.05 % bifenils të poliklorinuar dhe vëllime më të mëdha se 5 litra;

iii) Të bëjnë përpjekje të vendosura për të identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet që përmbajnë më shumë se 0.005 % bifenils të poliklorinuar dhe vëllime më të mëdha se 0.05 litra:

b) Në përputhje me përparësitë në nënparagrafin (a) të nxitin masat e mëposhtme për të reduktuar ekspozimet dhe rrezikun, për të kontrolluar përdorimin e bifenilsit të poliklorinuar:

(i) Të përdorin vetëm pajisje të pandashme dhe që nuk rrjedhin (pikojnë) dhe vetëm në zona ku risku nga shkarkimi në mjedis rrethor të minimizohet dhe të rregullohet shpejt;

ii) Të mos përdorin në pajisje në zona pranë prodhimit ose përpunimit të ushqimeve për njerëz dhe kafshë:

iii) Kur përdorin në zona të populluara, duke përfshirë shkollat dhe spitalet, të gjitha masat e arsyeshme për t'u mbrojtur nga defektet elektrike që rrethor të çojnë në zjarr dhe inspektimi i rregullt i pajisjeve për rrjedhje.

c) Pavarësisht nga paragrafi 1 bis i nenit D, të sigurojnë që pajisjet që përmbajnë bifenils të poliklorinuar, siç përshkruhet në nënparagrafin (a) nuk do të eksportohen ose importohen për qëllime të administrimit ambiantisht të pastër të mbeturinave.

d) Me përjashtim të operacioneve të mirëmbajtjes dhe shërbimit, të mos lejojnë rikuperimin për qëllime ripërdorimi të pajisjeve të tjera të lëngjeve me përmbajtje bifenilsit të poliklorinuar mbi 0.005 %.

e) Të bëjnë përpjekje të vendosura që shërbejnë për të drejtuar administrimin ambiantisht të pastër të mbeturinave të lëngjeve që përmbajnë bifenils të poliklorinuar dhe pajisjet të infektuara me bifenils të poliklorinuar që kanë përmbajtje prej 0.005 % të bifenilsit të poliklorinuar, në përputhje me paragrafin 4 të nenit D, sa më shpejt që të jetë e mundur, por jo më vonë se 2028, duke iu nënshtruar shqyrtimit nga konferenca e palëve.

f) Në vend të pikës (ii) të pjesës I të kësaj shtojce, të bëjnë përpjekje për të identifikuar artikujt të tjerë që përmbajnë më shumë se 0.005 % bifenils të poliklorinuar (p.sh. mbështjellëset e kabllave, taposjet dhe objektet e lyera) dhe të administrohen ato në përputhje me paragrafin 4 të nenit D.

g) Të japin një raport çdo pesë vjet mbi progresin në eliminimin e bifenilsit të poliklorinuar dhe të dorëzohet ai në konferencën e palëve në pajtim me nenin L.

h) Raportet e përshkruara në nënparagrafin (g) do të konsiderohen, përkatësisht, nga konferenca e palëve në shqyrtimet e saj lidhur me bifenilsin e poliklorinuar. Konferenca e palëve do të shqyrtojë programin drejt eliminimit, të bifenilsit të poliklorinuar në intervale kohore 5-vjeçare ose periudha të tjera, duke marrë parasysh raporte të tilla.

Shtojca B: Kufizimet

PJESA I

Kimikati	Aktiviteti	Qëllimi i pranueshëm ose përjashtimi i veçantë
DDT (1,1, I-tric loro- 2,2-bis (4 klorofenil) ethane) CAS No: 50-29-3	Prodhimi	Qëllimi i pranueshëm:
		Përdorimi i kontrollit të vektorit të sëmundjes në përputhje me pjesën II të kësaj shtojce Përjashtime të veçanta: Ndërmjetës në prodhimin e përzierjes së dekofolit
	Përdorimi	Qëllimi i pranueshëm:
		Përdorimi i kontrollit të vektorit të sëmundjes në përputhje me pjesën II të kësaj shtojce Përjashtime të veçanta:
		Prodhimi i përzierjes së dekofolit

Shënim.

i) Me përjashtim kur specifikohet ndryshe në Konventë, sasitë e kimikateve që ndodhen si infektues të paktë të paqëllimtë në produktet dhe artikujt nuk do të konsiderohen për t'u futur në listë në këtë shtojcë;

ii) Ky shënim nuk do të konsiderohet si qëllim i pranueshëm ose përjashtim i veçantë i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime të paragrafit 1 bis të këtij nenit D. Sasitë e kimikateve që ndodhen si përbërës të artikujve të prodhuar ose tashmë në përdorim para ose në datën e hyrjes në fuqi të detyrimeve përkatëse lidhur me atë kimikat, nuk do të konsiderohen për t'u futur në listë në këtë shtojcë, me kusht që një palë ka njoftuar sekretariatit se një lloj i veçantë artikulli mbetet në përdorim brenda asaj pale. Sekretariati do t'i bëjë publike njoftime të tilla;

iii) Ky shënim nuk do të konsiderohet si përjashtim i veçantë i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime të paragrafit 1 bis të nenit D. Duke marrë parasysh që asnjë sasi kimikati nuk pritet që të arrijë tek njerëzit dhe mjedisi gjatë prodhimit dhe përdorimi i një ndërmjetësi në vend të kufizuar dhe sistemi të mbyllur, një palë, pas njoftimit të sekretariatit, mund të lejojë prodhimin e përdorimin e sasive të një kimikati të listës në këtë shtojcë si një ndërmjetës në vend të kufizuar dhe sistem të mbyllur që transformohet kimikisht në prodhimin e kimikateve të tjera që, duke marrë parasysh kriteret në paragrafin 1 të shtojcës D, nuk do të shfaqin karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm. Ky njoftim do të përfshijë informacionin mbi prodhimin dhe përdorimin e kimikatit të tillë ose një vlerësim të arsyeshëm të informacionit të tillë dhe informacionit që ka të bëjë me natyrën e procesit të kufizuar të vendit të sistemit të mbyllur, duke përfshirë sasinë e çdo infektuesi të paktë të paqëllimtë dhe të patransformuar të materialit fillestar, ndotës organik i qëndrueshëm në produktin final. Kjo procedurë zbatohet në të gjitha rastet me përjashtim, nëse specifikohet ndryshe në këtë shtojcë. Sekretariati do t'i vërë këto njoftime në dispozicion të konferencës së palëve dhe të publikut. Prodhimi ose përdorimi i tillë nuk do të konsiderohet përjashtim i veçantë i prodhimit dhe

përdorimit. Prodhimi dhe përdorimi i tillë do të ndërpritet pas një periudhe 10-vjeçare, në qoftë se Palët e interesuara nuk dorëzojnë një njoftim të ri te sekretariati. Në këtë rast, periodha do të shtrihet për një 10- vjeçar tjetër në qoftë se konferenca e palëve, pas një shqyrtimi të prodhimit dhe të përdorimit nuk do të vendosë ndryshe. Procedura e njoftimit mund të përsëritet;

iv) Të gjitha përjashtimet në këtë shtojcë mund të ushtrohen nga palët që kanë regjistruar përjashtimet lidhur me to në përputhje me nenin R bis.

PJESA II DDT (1,1,1-TRICLORO -2,2-BIS (4 KLOOROFENIL) ETHANE)

1. Prodhimi dhe përdorimi i DDT do të eliminohet me përjashtim të palëve që kanë njoftuar sekretariatit për synimin e tyre për ta prodhuar dhe/ose përdorur atë. Veç kësaj krijohet një regjistër i DDT-së dhe do të jetë në dispozicion të publikut.

2. Çdo palë që prodhon dhe/ose përdor DDT do të kufizojë prodhimin dhe/ose përdorimin për kontrollin e vektorit të sëmundjes në përputhje me rekomandimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë dhe udhëzimet mbi përdorimin e DDT-së për kontrollin e vektorit të sëmundjes dhe kur alternativat e parrezikshme, efektive dhe të përballueshme lokalisht nuk janë në dispozicion të palës në fjalë.

3. Në rastin kur një palë që nuk është në listën e regjistrimit të DDT vendos se ajo kërkon DDT për kontrollin e vektorit të sëmundjes, ajo do të njoftojë sekretariatit sa më shpejt të jetë e mundur me qëllim që të shtohet emri në regjistrin e DDT-së. Në të njëjtën kohë ajo do të njoftojë Organizatën Botërore të Shëndetësisë.

4. Çdo tre vjet, çdo palë që përdor DDT do t'i japë sekretariatit dhe Organizatës Botërore të Shëndetit informacionin mbi sasinë e përdorur, kushtet e përdorimit dhe lidhjen e saj me atë strategji të palës për menaxhimin e sëmundjes, në një format që do të vendoset nga konferenca e palëve në konsultim me Organizatën Botërore të Shëndetësisë.

5. Me synim reduktimin dhe përfundimisht eliminimin e përdorimit të DDT-së, konferenca e palëve do të inkurajojë:

a) çdo palë që përdor DDT të zhvillojë dhe të zbatojë një plan veprimi si pjesë e planit të zbatimit të specifikuar në nenin E. Ai plan duhet të përfshijë:

i) zhvillimin e mekanizmave rregullues dhe mekanizmave të tjerë për të siguruar që përdorimi i DDT-së të kufizohet në kontrollin e vektorit të sëmundjeve;

ii) zbatimin e produkteve, metodave dhe strategjive alternative të përshtatshëm, duke përfshirë strategjitë e administrimit të rezistencës për të siguruar efektivitetin e vazhdueshëm të këtyre alternativave;

iii) masat për të forcuar kujdesin për shëndetin dhe për të reduktuar prekshmërinë nga sëmundjet.

b) Palët, brenda kapaciteteve të tyre, të nxisin kërkimet dhe zhvillimin e produkteve kimike dhe jokimike alternative të parrezikshme, metoda dhe strategji të palëve që përdorin DDT, lidhur me kushtet e atyre vendeve dhe me synimin për të ulur barrën humane dhe ekonomike të sëmundjes. Faktorët që duhen nxitur kur konsiderohen alternativat ose kombinimet e tyre do të përfshijnë rreziqet e shëndetit të njerëzve dhe implikimet mjedisore të alternativave të tilla. Alternativat e qëndrueshme ndaj DDT-se do të paraqesin rrezik për shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, do të jenë të përshtatshme për kontrollin e sëmundjes, bazuar në kushtet e Palëve në fjalë dhe do të mbështeten me të dhëna monitoruese.

6. Duke filluar në mbledhjen e saj të parë dhe të paktën çdo tre vjet pas kësaj, konferenca e palëve, në konsultim me Organizatën Botërore të Shëndetësisë, do të vlerësojë nevojën e vazhduar për DOT për kontrollin e vektorit të sëmundjeve mbi bazën e informacionit shkencor, teknik, mjedisor dhe ekonomik në dispozicion, duke përfshirë:

a) prodhimin dhe përdorimin e DDT-së dhe kushtet e përcaktuara në paragrafin 2;

b) vënia në dispozicion, përshtatja dhe zbatimi i alternativave të DDT-së; dhe

c) progresi në forcimin e kapaciteteve të vendeve për të transferuar në mënyrë të sigurtë mbështetjen në këto alternativa.

7. Një palë mund në çdo kohë të tërheqë emrin e saj nga regjistri i DDT-së pas njoftimit me shkrim të sekretariatit. Tërheqja do të hyjë në fuqi në datën e specifikuar në njoftim.

SHTOJCA C

Pjesa I: Ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas kërkesave të paragrafit 3 të nenit D

Kjo shtojcë përdoret për ndotësit organikë të qëndrueshëm kur formohen dhe çlirohen në mënyrë të paqëllimshme nga burime antropogjene:

Kimikati

Dioksinë-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans (PCDD/PCDF)

Heksaklorobenzene (HCB) (CAS No: 118-74-1)

Bifenils i poliklorinuar (BCB)

PJESA III KATEGORITË E BURIMEVE

Dioksinë-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzotrans, heksaklorobenzene dhe bifenils i poliklorinuar janë formuar dhe çliruar në mënyrë të paqëllimshme nga procese termike që përfshijnë substancë në mjedis:

- a) Krematorët e mbeturinave, duke përfshirë krematorët e përbashkët të bashkisë, të mbeturinave të rrezikshme ose mjekësore, ose të fundërrinave të ujërave të zeza;
- b) Furrat e çimentos për djegien e mbeturinave të rrezikshme;
- c) Prodhimi i celulozës duke përdorur klor ose kimikate që çlirojnë klor elementar për zbardhje;
- d) Proceset e mëposhtme termale në industrinë metalurgjike:
 - i) prodhimi dytësor i bakrit;
 - ii) uzinat në industrinë e hekurit dhe të çelikut;
 - iii) prodhimi dytësor i aluminit;
 - iv) prodhimi dytësor i zinkut.

PJESA II KATEGORITË E BURIMEVE

Dioksinë-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans, heksaklorobenzene dhe bifenils i poliklorinuar mund të formohen dhe çlirohen gjithashtu në mënyrë të paqëllimshme nga kategoritë e burimeve të mëposhtme, duke përfshirë:

- a) djegien e hapur të mbeturinave, duke përfshirë djegien e vendeve me dhe të hedhur;
- b) proceset termale në industrinë metalurgjike që nuk është përmendur në pjesën II;
- c) burimet e djegies rezidenciale;
- d) shërbimet komunale të djegies me karburantë të fosileve dhe kaldajat e industrisë;
- e) proceset specifike të prodhimit të kimikateve që çlirojnë noq të formuar në mënyrë të paqëllimtë, veçanërisht prodhimi i klorofenikolit dhe kloranilit;
- f) krematorët;
- g) automjetet me motor, veçanërisht ata që djegin benzinë me plumb;
- h) shkatërrimin e skeleteve të kafshëve;
- i) ngjyrosjen (me kloranil) dhe përpunimin (me nxjerrje alkaline) të tekstileve dhe lëkurëve;
- j) uzinat Shredder për trajtimin e makinave në fund të jetës së tyre;
- k) djegien pa flakë e kabllave të bakrit;
- l) uzinat e rafinerimit të vajit të përdorur.

PJESA IV PËRKUFIZIMET

1. Për qëllime të kësaj shtojce:

a) “Bifenils i poliklorinuar” nënkupton komponime aromatike të formuara në mënyrë të tillë që atomet e hidrogjenit mbi molekulën bifenil (dy unaza benzene të lidhura nga një lidhje e vetme karbo-karbon) mund të zëvendësohen nga deri 10 atome klor; dhe

b) “Dioksinë Dibenze-p i poliklorinuar” dhe dibenzofurans i poliklorinuar” janë komponime aromatike triciklike të formuara nga dy unaza benzene të lidhura me dy atome oksigjen në dioksin dibenzp—p dhe me një atom oksigjen dhe një lidhje karbon-karbon në dibenzofurans të poliklorinuar dhe atomet e hidrogjenit prej të cilëve mund të zëvendësohen deri në 8 atome klori.

c) Në këtë shtojcë, toksiteti i dioksinës dibenze-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar shprehet duke përdorur konceptin e ekuivalences toksike e cila mat aktivitetin relativ toksik tip-dioksinë të përbërësve të ngjashëm të dioksinës dibenzë-p i poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar dhe bifenilsin e poliklorinuar bashkëplanor në krahasim me dioksinën-p-tetraklordibenzo-2,3,7,8. Vlerat e faktorit toksik ekuivalent që do të përdoren për qëllime të kësaj Konvente do të jenë në përputhje me standardet e pranuar ndërkombëtare, duke filluar me vlerat e faktorit toksik ekuivalent të Organizatës Botërore të Shëndetësisë për dioksinën dibenze-p të poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar dhe bifenilsin e poliklorinuar bashkëplanor. Koncentratet shprehen në ekuivalentë toksik.

PJESA V UDHËZIME TË PËRGJITHSHME MBI TEKNIKAT MË TË MIRA NË DISPOZICION DHE PRAKTIKAT MJEDISORE MË TË MIRA

Kjo pjesë u jep palëve udhëzime të përgjithshme mbi parandalimin dhe reduktimin e shkarkimit të kimikateve të listës në pjesën I.

A. Masat e përgjithshme parandaluese lidhur me teknikat më të mira në dispozicion dhe praktikatat mjedisore më të mira.

Përparësi duhet t’i jepet gjykimit të metodave për të parandaluar formimin dhe shkarkimin e kimikateve të listës në pjesën I. Masat e domosdoshme mund të përfshinin:

- a) përdorimin e teknologjisë me prodhim të ulët mbeturinash;
- b) përdorimin e substancave më pak të rrezikshme;
- c) nxitjen e rikuperimit dhe riciklimit të mbeturinave dhe të substancave që gjenerohen dhe përdoren në një proces;
- d) zëvendësimi i materialeve ushqyese që janë ndotës organik të qëndrueshëm ose ku ka lidhje të drejtpërdrejtë ndërmjet materialeve dhe shkarkimit të ndotësve organikë të qëndrueshëm nga burimi;
- e) programet për mbajtjen mirë të shtëpive dhe mirëmbajtjen parandaluese;
- f) përmirësimet në administrimin e mbeturinave me qëllim që t’i jepet fund djegies në terren të hapur dhe djegieve të tjera të pakontrolluara të mbeturinave, duke përfshirë djegien e vendeve me dhe të hedhur. Kur shqyrtohen propozimet për ndërtimin e fasiliteve të reja për shkatërrimin e mbeturinave, prioritet duhet t’u jepet alternativave të tilla si aktivitetet për të minimizuar gjenerimin e mbeturinave bashkiake dhe mjekësore, duke përfshirë rikuperimin e burimeve, ripërdorimin, riciklimin, ndarjen e mbeturinave dhe nxitjen e produkteve që gjenerojnë më pak mbeturina. Sipas kësaj metode, duhet të shihen me shumë kujdes problemet e shëndetit publik;
- g) minimizimi i këtyre kimikateve si infektues të produkteve;
- h) shmangia e klorit elemental ose kimikateve që gjenerojnë klor elemental për zbardhje.

B. Teknikat më të mira në dispozicion

Koncepti i teknikave më të mira në dispozicion nuk ka si qëllim rekomandimin për ndonjë teknikë a teknologji të veçantë, por marrjen parasysh të karakteristikave teknike të instalimit që ka lidhje me të, pozicionin gjeografik dhe kushtet e mjedisit lokal. Teknikat e përshtatshme të kontrollit

për të reduktuar shkarkimet e kimikateve të listës në pjesën I janë përgjithësisht të njëjta. Në përcaktimin e teknikave më të mira në dispozicion, konsideratë e veçantë duhet t'i jepet, përgjithësisht ose në raste të veçanta, faktorëve të mëposhtëm, duke pasur parasysh kostot dhe përfitimet e mundshme të një mase dhe konsideratë për parandalimin:

a) Konsiderata të përgjithshme:

i) Natyra, efektet dhe masa e shkarkimit përkatës: teknikat mund të ndryshojnë në varësi të madhësisë së burimit;

ii) data e blerjes për instalimet ekzistuese ose të reja;

iii) koha që nevojitet për të futur teknikën më të mirë në dispozicion;

iv) konsumimi dhe natyra e lëndëve të para që përdoren në procesin dhe efikasitetin e energjisë së tyre;

v) nevoja për të parandaluar ose reduktuar në minimum ndikimin e përgjithshëm të shkarkimeve në mjedis dhe rreziqet ndaj tij;

vi) nevoja për të parandaluar aksidentet dhe për të minimizuar pasojat e tyre për mjedisin;

vii) nevoja për të siguruar shëndetin dhe masat e sigurimit në punë;

viii) proceset, fasilitetet dhe metodat e veprimit që janë provuar me sukses në shkallë industriale;

ix) Përparimet dhe ndryshimet teknologjike në njohuritë dhe kuptimin shkencor.

b) Masat e përgjithshme për reduktimin e shkarkimit: Në përcaktimin e propozimeve për të ndërtuar fasilitete të reja ose për të modifikuar fasilitetet ekzistuese që përdorin proceset që çlirojnë kimikate të listës në këtë shtojcë, konsideratë prioritare proceseve, teknikave dhe praktikave alternative që kanë dobishmëri të njëjtë, pra që shmangin formimin dhe shkarkimin e kimikateve të tilla. Në rastet kur fasilitete të tilla do të ndërtohen ose do të modifikohen rrënjësisht, përveç masave parandaluese të skicuara në seksionin A të pjesës V, mund të konsiderohen gjithashtu masa të mëposhtme të reduktimit në përcaktimin e teknikave më të mira në dispozicion:

i) Përdorimi i metodave për pastrimin me gaz të oxhakëve si p.sh. oksidimi termal ose katalitik, preceptimet e pluhurit ose absorbimi;

ii) Trajtimi i mbetjeve, ujërave të përdorur, mbeturinave dhe fundërrinave të ujërave të zeza p.sh., me aile të trajtimit termik a duke i kthyer ato në inerte ose procese kimike që e eliminojnë veprimin helmues të tyre;

iii) Ndryshimet e proceseve që çojnë në reduktimin ose eliminimin e shkarkimeve p.sh., ndërsa levizin për të sistemet e mbyllura;

iv) Modifikimi i procesit shërben për të përmirësuar djegien dhe për të parandaluar formimin e kimikateve të listës në këtë shtojcë, nëpërmjet kontrollit të parametrave të tillë si temperatura e djegies ose koha e qëndrimit.

C. Praktikë mjedisore më të mira

Konferenca e palëve mund të hartojë një udhëzues në lidhje me praktikën mjedisore më të mira.

SHTOJCA D

KËRKESAT PËR INFORMACION DHE KRITERET E SCREENING

1. Palët që dorëzojnë një propozim për t'u futur në listë një kimikat në shtojcat A, B dhe/ose C do të identifikojë kimikatin në mënyrën e përshkruar në nënparagrafin (a) dhe do të sigurojë informacionin mbi kimikatin, si dhe produktet e tij të transformimit, lidhur me kriteret e screening të përcaktuara në nënparagrafët (b) deri (e):

a) Identiteti i kimikatit:

i) emrat, duke përfshirë emrin ose emrat e markës, të tregtimit dhe sinonimet, numrin e regjistrimit të shërbimit të abstrakteve kimike (SHAK), emrin e Unionit Ndërkombëtar të Pastërtisë dhe të Kimisë së Aplikuar;

ii) Struktura, duke përfshirë specifikimin e isomereve, kur është praktike, dhe struktura e kategorisë kimike.

b) Qëndrueshmëria:

i) Dëshmia se periudha e gjysmëshpërbërjes së kimikatit në ujë është më e madhe se dy muaj, ose se periudha e gjysmëshpërbërjes në tokë është më e madhe se gjashtë muaj, ose se periudha e gjysmëshpërbërjes në sediment është më e madhe se gjashtë muaj; ose

ii) Dëshmia se kimikati është mjaft i qëndrueshëm për të justifikuar konsiderimin e brenda sferës së kësaj Konvente.

c) Akumulimi biologjik:

i) Dëshmi që faktori i biopërqendrimit ose faktori i bioakumulimit në speciet ujore për kimikatin është më i madh se 5 000 ose në mungesë të një të dhëne të tillë, që log Ko/w është më i madh se 5;

ii) Dëshmi që një kimikat paraqet arsye të tjera përkuqdesje, si p.sh. akumulimi biologjik i lartë në specie të tjera, toksicitet të lartë ose ekotoksicitet;

iii) Të dhëna monitorimi në bio që tregojnë se potenciali i bioakumulimit të kimikatit është i mjaftueshëm për të justifikuar konsiderimin e tij brenda sferës së kësaj Konvente;

j) Potenciali për transportim në distanca të largëta në mjedis:

i) Nivelet e matura të kimikatit në vendndodhjet larg nga burimi i shkarkimit të tij që janë me interes potencial;

ii) Monitorimi i të dhënave që tregon se transportimi në distanca të largëta në mjedis i kimikatit, me potencial për transferim tek një mjedis marrës, mund të bëhet nëpërmjet ajrit, ujit ose specieve shtegtare;

iii) Vetitë e shkatërrimit të mjedisit dhe/ose rezultatet e modelit demonstrojnë se kimikati ka potencial për transportim në distanca të largëta të mjedisit përmes ajrit, ujit ose specieve shtegtare, me potencial për transferim tek një mjedis marrës në vende larg nga burimi i shkarkimit të tij. Për kimikatin që shtegton kryesisht përmes ajrit, periudha e gjysmëshpërbërjes së tij në ajër është më e madhe se dy ditë.

k) Efektet e kundërta:

i) Dëshmi e efekteve të kundërta tek shëndeti i njerëzve ose në mjedis që justifikon konsiderimin e kimikatit brenda sferës së kësaj Konvente; ose

ii) Të dhëna të toksicitetit dhe të ekotoksicitetit që tregojnë potencialin për dëmtime ndaj shëndetit të njerëzve ose ndaj mjedisit.

1. Pala propozuese do të japë një deklaratë të arsyeve për përkuqdesje duke përfshirë, ku është e mundur, një krahasim të të dhënave të toksicitetit ose ekotoksicitetit me nivelet e diktura ose të parashikuara të një kimikati që rezulton ose parashikohet nga transportimi në distancë të largët në mjedis dhe një deklaratë të shkurtër që tregon nevojën për kontroll global.

2. Pala propozuese, deri sa është e mundur dhe duke marrë parasysh kapacitetet e saj, do të sigurojë informacione të tjera shtesë për të mbështetur shqyrtimin e propozimit të referuar në paragrafin 4 të nenit F. Në zhvillimin e një propozimi të tillë, një palë mund të shfrytëzojë ekspertizën teknike nga çdo burim.

SHTOJCA E

KËRKESA PËR INFORMACION PËR PROFILIN E RREZIKUT

Qëllimi i shqyrtimit është të vlerësojë nëse kimikati ka mundësi, si rezultat i transportimit në distancë të largët në mjedis, të çojë në efekte të kundërta të rëndësishme për shëndetin e njerëzve dhe/ose mjedisit, saqë të justifikojë veprimin global. Për këtë qëllim, një profil rreziku do të zhvillohet që përpunon më tej dhe vlerëson informacionin e referuar në shtojcën D dhe përfshin, sa të jetë e mundur, tipet e mëposhtme të informacionit:

a) burimet, duke përfshirë përkatësisht:

i) të dhënat e prodhimit, duke përfshirë sasinë dhe vendndodhjen;

ii) përdorimet dhe

iii) shkarkimet, si shkarkimet, humbjet dhe përhapjet.

b) vlerësimin e rrezikut për pikën ose pikat e fundit të shqetësimit, duke përfshirë konsideratën e ndërveprimit toksikologjik që përfshin kimikate të shumëfishta.

c) shkatërrimin e mjedisit, duke përfshirë të dhënat dhe informacionin mbi vetitë kimike dhe fizike të një kimikati, si dhe qëndrueshmërinë e tij dhe se si janë të lidhur ata me transportimin dhe transferimin në mjedis brenda dhe ndërmjet ndarjeve mjedisore, degradimin dhe transformimin e tyre në kimikate të tjera. Përcaktimi i faktorit të biopërqendrimit ose bio akumulimit, bazuar në vlerat e matura, do të jetë në dispozicion, me përjashtim të rasteve kur të dhënat e monitorimit gjykojnë se plotësojnë këtë nevojë.

d) të dhënat e monitorimit;

e) ekspozimin në zonat lokale dhe, në veçanti, si rezultat i transportimit në distanca të largëta mjedisore, duke përfshirë informacionin lidhur me biovlefshmërinë;

f) vlerësimet ose profilet ndërkombëtare të rreziqeve dhe etiketimi i klasifikimeve të informacionit dhe rreziqeve, kur janë të mundshme;

g) statusin e kimikateve sipas konventave ndërkombëtare.

SHTOJCA F INFORMACION MBI KONSIDERATAT SOCIAL-EKONOMIKE

Duhet të ndërmerret një vlerësim lidhur me masat e mundshme të kontrollit për kimikatet sipas konsideratës për përfshirje në këtë Konventë, duke mbuluar të tërë gamën e opsioneve, duke përfshirë administrimin dhe eliminimin. Për këtë qëllim, duhet të sigurohet informacioni përkatës lidhur me konsideratat sociol-ekonomike që shoqërohen me masat e mundshme të kontrollit për të bërë të mundur marrjen e një vendimi nga konferenca e palëve. Një informacion i tillë duhet të reflektojë vlerësimin e duhur për kapacitetet dhe kushtet e ndryshme ndërmjet palëve dhe duhet të përfshijë konsideratën e listës së mëposhtme treguese të artikujve:

a) Efikasiteti dhe efektshmëria e masave të mundshme të kontrollit në plotësimin e synimeve për reduktimin e rreziqeve:

i) fizibiliteti teknik dhe

ii) kostot, duke përfshirë kostot e shëndetit dhe të mjedisit.

b) alternativat (produktet dhe proceset):

i) fizibiliteti teknik;

ii) kostot, duke përfshirë kostot e shëndetit dhe të mjedisit;

iii) efikasiteti;

iv) rreziku (risku)

v) vlefshmëria;

vi) mundësia për hyrje.

c) Ndikimet pozitive dhe/ose negative mbi shoqërinë e zbatimit të masave të mundshme të kontrollit:

i) shëndeti, duke përfshirë shëndetin e mjedisit dhe të punës;

ii) bujqësia, duke përfshirë kulturat ujore dhe pyjet;

iii) biodiversiteti;

iv) aspektet ekonomike;

v) lëvizja drejt zhvillimit të qëndrueshëm; dhe

vi) kostot sociale.

d) implikimet për mbeturinat dhe asgjësimin e tyre (në veçanti, stoqet e vjetra të pesticideve dhe pastrimi i vendeve të infektuara):

i) Fizibiliteti teknik;

ii) Kostot.

e) Hyrja në informacion dhe edukimi i publikut.

e) Statusi i kontrollit dhe kapaciteti i monitorimit.

f) Çdo veprim kontrolli rajonal ose kombëtar i ndërmarrë, duke përfshirë informacionin mbi alternativat dhe informacione të tjera përkatëse për administrimin e riskut.

SHTOJCA II
REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KOMITETI NË SESIONIN E PESTË TË SAJ PËR
SHQYRTIM NGA KONFERENCA TË AGJENTËVE DIPLOMATIKË ME AUTORITET TË
PLOTË

A. Rezoluta mbi marrëveshjet financiare të përkohshme
Konferenca e agjentëve diplomatikë me autoritet të plotë,
duke vënë re se neni K bis mbi marrëveshje financiare të përkohshme Fasilitetin e mjedisit Global mbi bazë të përkohshme të shërbejë si entiteti kryesor i besuar për operacionet e mekanizmit financiar të përcaktuar në nenin K të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm,

duke i kushtuar vëmendje dëshirës së fasilitetit të mjedisit global për t'u angazhuar me objektivat e Konventës siç është shprehur në mbledhjen e 16 të Këshillit të saj:

1. I kërkon Asamblesë së Fasilitetit të Mjedisit Global të marrë në konsideratë krijimin e një zone të re qendrore përmes amendamentit të instrumentit për krijimin e fasilitetit të Strukturuar të mjedisit global për të mbështetur zbatimin e Konventës;

2. I kërkon më tej Këshillit të Fasilitetit të Mjedisit Global të krijojë sa më shpejt të jetë e mundur dhe të zbatojë një program veprimi për ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke marrë parasysh vendimet e ardhshme të Komitetit të Negocimit Ndërqeveritar për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa ndotës organikë të qëndrueshëm.

3. I kërkon më tej Fasilitetit të Mjedisit Global të raportojë në konferencën e palëve në sesionin e saj të parë mbi masat që ai ka ndërmarrë për të siguruar transparencën e procesit të miratimit të projektit të Fasilitetit të Mjedisit Global dhe që procedurat për marrjen e fondeve janë të thjeshta, fleksible dhe të menjëhershme.

4. U kërkon donatorëve të fondit të besimit të Fasilitetit të Mjedisit Global të kontribuojnë me burime financiare plotësuese të mjaftueshme përmes rifurnizimit të tretë të fondit të besimit të Fasilitetit të Mjedisit Global për të bërë të mundur që Fasiliteti i Mjedisit Global të kryejë me efektivitet mandatin e tij përsa i përket kësaj Konvente.

5. I kërkon Sekretariatit të përkohshëm të ftojë institucionet përkatëse të financimit të japin informacione mbi mënyrat në të cilat ata mbështesin Konventën dhe të dorëzojnë një raport mbi bazën e një informacioni të tillë te konferenca e palëve në sesionin e saj të parë.

6. I kërkon konferencës së palëve në sesionin e parë të saj të rishikojë vlefshmërinë e burimeve financiare që u shtohen atyre të siguruar përmes Fasilitetit të Mjedisit Global dhe mënyrat dhe mjetet për mobilizimin dhe kanalizimin e këtyre burimeve në mbështetje të objektivave të Konventës.

B. Rezoluta mbi çështjet që lidhen me Konventën Basel
Konferenca:

1. Përsëritet punën e marrë përsipër nga organet e Konventës Basel mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimin e tyre mbi çështjet që lidhen me administrimin e mbeturinave ndotës organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë fillimin e punës për të përgatitur udhëzuesit teknikë për administrimin ambientalisht të pastër të mbeturinave, ndotës organikë të qëndrueshëm.

2. Inkurajon organet e Konventës së Baselit të vazhdojnë ta ketë këtë punë përparësi të saj.

3. Fton organet e Konventës së Baselit të bashkëpunojnë ngushtë për artikujt referuar në paragrafin 4 (d) të nenit D dhe në veçanti të përgatisë udhëzuesit teknikë përkatës për administrimin ambientalisht të pastër të mbeturinave, ndotës organikë të qëndrueshëm.

4. I kërkon Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit dhe sekretariatit të përkohshëm të bashkëpunojnë me sekretariatin dhe organet e Konventës së Baselit mbi çështjet që lidhen me administrimin e mbeturinave, ndotës organikë të qëndrueshëm;

5. Fton sekretariatit e Konventës së Baselit të raportoje te Komiteti mbi çështje që lidhen me administrimin e mbeturinave, ndotës organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë përgatitjen e udhëzuesve për administrimin ambientalisht të pastër të mbeturinave, ndotës organikë të qëndrueshëm.

C. Tekst që duhet futur në draftrezolutë mbi marrëveshjet e përkohshme

4. bis. Vendos që Komiteti do të zhvillojë një udhëzues provizor mbi vlerësimin shkarkimeve aktuale dhe të parashikuara në shtojcën C, duke përfshirë kryerjen dhe mbajtjen e inventareve të burimeve, për të lehtësuar punën e përkohshme sipas paragrafit 3 (a) (i) të nenit D, për t'u marrë në konsideratë nga konferenca e palëve pas hyrjes në fuqi të Konventës.

4. ter. Vendos gjithashtu që Komiteti do të zhvillojë një udhëzues të përkohshëm mbi praktikat mjedisore më të mira lidhur me kushtet e paragrafit 3 të nenit D, për t'u marrë në konsideratë nga konferenca e palëve pas hyrjes në fuqi të Konventës.

SHTOJCA III

REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KOMITETI NË SESIONIN E KATËRT TË TIJ PËR SHQYRTIM NGA KONFERENCA E AGJENTËVE DIPLOMATIKË ME AUTORITET TË PLOTË

Rezolutë lidhur me sekretariatit

Konferenca, e mbledhur në Stokholm, më 22 dhe 23 maj 2001,

1. Përhëndet me vlerësim ofertat bujare për të pritur sekretariatit e Konventës së Stokholmit të marra nga Gjermania dhe nga Zvicra dhe fton vendet e sipërpërmendura të japin informacionin e plotë dhe të detajuar mbi propozimet e tyre.

2. Vëren se paragrafi 3 i nenit P të Konventës për Drejtorin Ekzekutiv të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin për të kryer funksionet e sekretariatit të specifikuar në Konventë.

3. I bën thirrje drejtorit ekzekutiv të programit të Kombeve të Bashkuara për mjedisin të marrë në konsideratë ofertat e marra nga Gjermania dhe Zvicra, si dhe ofertat e tjera dhe të bëjë një analizë të atyre ofertave lidhur me vendndodhjen fizike të sekretariatit për t'u shqyrtuar dhe vendosur nga konferenca e palëve në mbledhjen e saj të parë. Përgatitja e një analize të tillë do të kryhet në konsultim me Komitetin Ndërqeveritar të Negocimit.

SHTOJCA IV

REZOLUTAT PËR SHQYRTIM NGA KONFERENCA E AGJENTËVE DIPLOMATIKË ME AUTORITET TË PLOTË TË SHTRUAR PËR DISKUTIM NË SESIONIN E PESTË TË KOMITETIT SE KOMITETI NUK KISHTE KOHË TË MJAFTUESHME PËR T'I SHQYRTUAR

A. Rezoluta mbi marrëveshjet e përkohshme

Konferenca,

pasi ka adoptuar tekstin e Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organik të qëndrueshëm (këtej e tutje i referohemi si "Konventa"),

duke marrë parasysh se marrëveshjet e përkohshme kërkohen me qëllim që të zbatohet menjëherë veprimi ndërkombëtar për të mbrojtur shëndetin e njerëzve dhe mjedisin nga ndotës organikë të qëndrueshëm që pret hyrjen në fuqi të Konventës dhe për t'u përgatitur për funksionimin efektiv të saj sapo të hyjë në fuqi,

duke kujtuar vendimet 18/32 të 25 majit 1995, 19/13 C i shkurtit 1997 dhe 20/24 i shkurtit 1999 të Këshillit Drejtues të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin mbi ndotësit organik të qëndrueshëm,

1. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të caktuara për këtë, të konsiderojnë nënshkrimin, ratifikimin, pranimin, aprovimin dhe hyrjen në Konventë sa më shpejt që të jetë e mundur;

2. Fton Drejtorin Ekzekutiv të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin të mbledhë sesione të mëtejshme të Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit (prej këtej "Komiteti") gjatë periudhës

ndërmjet datës në të cilën hapet Konventa për firmë dhe datës së hapjes së mbledhjes së parë të konferencës së palëve, si të nevojshme për të mbikëqyrur zbatimin, gjatë periudhës së ndërmjetme, të veprimit ndërkombëtar për të mbrojtur shëndetin e njerëzve dhe të mjedisit nga ndotësit organikë të qëndrueshëm brenda sferës së Konventës dhe për t'u përgatitur dhe për t'i shërbyer konferencës së palëve deri në fund të vitit fiskal kur të zhvillohet mbledhja e parë e konferencës së palëve;

3. Fton Komitetin për të krijuar organin ndihmës të përkohshëm (për të kryer, gjatë periudhës së ndërmjetme, funksionet e ngarkuara) (për të përgatitur për një fillim të shpejtë të organit ndihmës që duhet krijuar sipas nenit O paragrafit (5 bis) të Konventës;

4. Vendos që (për të mundësuar fillimin e shpejtë për organin ndihmës referuar në paragrafin 4 më sipër) Komiteti do të vendosë, ndërmjet datës në të cilën hapet Konventa për firmë dhe datës së hyrjes në fuqi, (mbi përbërjen e përkohshme, rregullat e procedurës dhe udhëzuesit operacionalë) (mbi listën e përkohshme të çdo kimikati tjetër sipas Konventës në përputhje me kushtet e neneve (F) dhe (O) dhe (R) shtojcat D, E, dhe F të Konventës, për të mundësuar atë të zhvillojë paragrafin 3, 4, dhe 5, grupi i projektimit të ligjeve kërkon udhëzimet politike mbi çfarë procedure të përkohshme, në qoftë se ka ndonjë, është përfytyruar. Delegacionet do të duhet të japin konsideratat për detajet e mekanizmave që *round* të përdoren lidhur me funksionimin e procedurës së përkohshme. Çështjet mund të përfshijnë:

- procedurat për funksionimin e organit të ndërmjetëm;
- listën e mundshme të përkohshme të kimikateve shtesë;
- organin përkatës për të administruar çdo proces listimi të përkohshëm;

5. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të dorëzojnë propozimet për listën e kimikateve (në përputhje me kushtet e nenit F paragrafi 1 i Konventës; dhe për organin ndihmës të përkohshëm të fillojë procesin e *screening* dhe t'i përgatisë ata për shqyrtim nga organi ndihmës kur të krijohet;

5 bis. Fton Komitetin të fokusojë përpjekjet e tij gjatë periudhës së ndërmjetme mbi aktivitetet që do të jenë të nevojshme për zbatimin efektiv të Konventës pas hyrjes në fuqi (p.sh. hapa për të bërë të mundur fillimin e shpejtë të rrjeteve të asistencës për kapacitetin, zhvillimin e modaliteteve dhe procedurave që lidhen me mospërputhjen dhe zhvillimin e rregullave dhe procedurave për adoptim nga konferenca e palëve);

6. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të marrin pjesë dhe të zbatojë plotësisht kushtet e Konventës gjatë periudhës së ndërmjetme mbi baza vullnetare;

7. I kërkon Drejtorit Ekzekutiv të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin t'i sigurojë sekretariatit, gjatë periudhës së ndërmjetme, shërbimet për funksionimin e aktiviteteve të ndërmjetme;

8. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të japin kontribute vullnetare tek fondi i besimit të krijuar nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Mjedisin për të mbështetur aktivitetet e ndërmjetmer dhe funksionimin e konferencës së palëve deri në fund të vitit fiskal në të cilin bëhet takimi i parë i konferencës së palëve dhe për të siguruar pjesëmarrje të plotë dhe efektive të vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion në punën e mëtejshme të Komitetit;

9. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik me programe më të përparuara për rregullimin e kimikateve, t'u japë asistencë financiare dhe teknike, duke përfshirë trainimin, shteteve dhe organizatave të tjera rajonale të integritit ekonomik në zhvillimin e infrastrukturës dhe kapacitetit të tyre për të reduktuar, me qëllim eliminimin, ku është e mundur, përdorimet dhe shkarkimet e ndotësve organikë të qëndrueshëm, siç është specifikuar në Konventë, gjatë gjithë ciklit të jetës, veçanërisht duke parë nevojën urgjente që të tilla shtete dhe organizata rajonale të integritit ekonomik kanë për të marrë pjesë në funksionimin efektiv të Konventës, sapo ajo të hyjë në fuqi.³

B. Rezolutë mbi rrjetin e asistencës për kapacitetin

Të bindur që funksionet teknike të rrjetit të asistencës për kapacitetin do të kryheshin më me efikasitet dhe efektivitet nga UNEP-i si sekretariat i parashikuar në paragrafin 3 të nenit P të Konventës dhe se funksionet financiare të saj do të kryheshin më me efikasitet dhe efektivitet nga Fasiliteti i mjedisit Global.

duke dëshiruar që UNEP-i si sekretariat i parashikuar në paragrafin 3 të nenit P të Konventës dhe Fasiliteti i Mjedisit Global do të kryejnë, duke vepruar në bashkëpunim, funksionet e rrjetit të asistencës për kapacitetin,

I bën thirrje kryetarit të Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit t'u kërkojë, pa vonesë, organeve drejtuese të programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin dhe Fasilitetit të Mjedisit Global të shqyrtojnë dhe të vendosin nëse ata do të marrin funksionet e rrjetit të asistencës për Kapacitetin deri në mbledhjen e parë të konferencës së palëve, me qëllim që ata të emërohen në atë mbledhje për të kryer këto funksione mbi baza të vazhdueshme:

- efekti ligjor i paramenduar, në qoftë se ka, i çdo liste të tillë të përkohshme, dhe
- marrëdhëniet ndërmjet çdo liste të përkohshme dhe veprimit pasues nga konferenca e Palëve, lidhur me amendamentin e shtojcave të Konventës.

Grupi i projektimit ligjor do të ketë nevojë ta rishikojë këtë paragraf kur të jetë përfunduar.

I kërkon kryetarit të Komitetit të raportojë mbi këtë çështje në konferencën e agjentëve diplomatikë me autoritet të plotë që do të mbahet në Stokholm nga 22 deri në 23 maj 2001.

C. Rezolutë mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet lidhur me përdorimin dhe futjen e qëllimshme në mjedis të ndotësve organikë të qëndrueshëm

Konferenca,

e ndërgjegjshme për rrezikun që paraqesin ndotësit organikë të qëndrueshëm ndaj shëndetit të njeriut dhe mjedisit,

duke pranuar se ndotësit organikë të qëndrueshëm transportohen përmes kufijve ndërkombëtarë dhe depozitohen larg nga vendi i shkarkimit përmes ajrit, ujit dhe specieve shtegtare,

duke ditur se është koha e përshtatshme për diskutime të mëtejshme mbi nevojën për përpunimin e rregullave ndërkombëtare në fushën e detyrimeve dhe dëmshpërblimeve që rezultojnë nga përdorimi i produktit dhe shkarkimi i paramenduar në mjedis i ndotësve organikë të qëndrueshëm,

duke përshëndetur gatishmërinë e Austrisë për të pritur një workshop mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet,

1. Fton Qeveritë dhe organizmat ndërkombëtarë përkatës t'i japin informacione sekretariatit mbi masat dhe marrëveshjet kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet, veçanërisht mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm;

2. I kërkon sekretariatit në bashkëpunim me një ose më shumë shtete, të organizojë një workshop mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet, në kontekstin e Konventës mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm dhe çështjet që lidhen me ta, jo më vonë se 2002;

3. Vendos të shqyrtojë në konferencën e parë të palëve raportin e *workshopit* me qëllim që të vendoset çfarë veprime të mëtejshme duhen ndërmarrë.

C. Nderime Qeverisë së Mbretërisë së Suedisë

Konferenca,

e mbledhur në Stokholm, më 22 dhe 23 maj 2001 me ftesën bujare të Qeverisë së Mbretërisë së Suedisë,

e bindur se përpjekjet e bëra nga Qeveria e Mbretërisë së Suedisë dhe nga autoritetet e qytetit të Stokholmit në sigurimin e faciliteteve, kushteve dhe resurseve kontribuan ndjeshëm në kryerjen e qetë të punimeve,

me vlerësim të thellë për kortezinë dhe mikëpritjen e treguar nga Qeveria e Mbretërisë së Suedisë dhe e autoriteteve të qytetit të Stokholmit për anëtarët e delegacioneve, vëzhguesve dhe sekretariatit të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin që ndjekin konferencën, i shpreh mirënjohjen e saj të singertë Qeverisë së Mbretërisë së Suedisë, autoriteteve të qytetit të Stokholmit dhe, përmes tyre, popullit të Suedisë, për mikëpritjen me gjithë zemër që ata i bënë konferencës dhe punimeve të saj dhe për kontributin për zhvillimin me sukses të konferencës.

SHTOJCA V

PIKËPAMJET E SHPREHURA NGA ORGANIZATAT JOQEVERITARE

1. Përfaqësuesit e organizatave joqeveritare të njerëzve të varfër, të shëndetit të gruas dhe të mjedisit vërejtën se POPs përbënte kërcënim të madh për shëndetin, veçanërisht për njerëzit e varfër, fëmijët dhe gratë shtatzëna. Ata shkaktojnë deformime tek fetusit dhe kancer si tek të rriturit dhe tek fëmijët. Një përfaqësues theksoi se gratë duhet të marrin pjesë plotësisht në proceset përkatëse vendimmarrëse në çdo nivel. Theks i veçantë u vu mbi rrezikun e dioksideve dhe përfaqësuesit bënë thirrje për eliminimin e tyre. Një përfaqësues i njerëzve të varfër tha se eksperiencia e komuniteteve të varfëra me POPs-in duhet të shërbejë si një paralajmërim i hershëm për njerëzimin, i hershëm për shumicën e anëtarëve të komunitetit ndërkombëtar, por fatkeqësisht, shumë vonë për shumë njerëz të varfër. Disa përfaqësues vunë në dukje rëndësinë e krijimit të një konvente që round të zgjerohet për të mbuluar substancat e reja dhe theksoi nevojën për burime financiare të mjaftueshme në dispozicion të vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion për t'iu dhënë mundësi atyre të zbatojnë kushtet e konventës së ardhshme.

2. Përfaqësues të organizatave joqeveritare të shëndetit tërhoqën vëmendjen se malarja përbënte kërcënim të madh për shëndetin në një numër të madh vendesh në zhvillim, veçanërisht në Afrikë: duke pasur kontroll të vazhdueshëm të malarjes bazuar në DDT, në 1996 Afrika llogarit aktualisht 90% të rasteve me malarje në botë. Përkatesisht, ndërsa DDT duhet ndaluar në bujqësi, përdorimi i saj për kontrollin e malarjes duhet të vazhdojë të lejohet, sepse ajo shpëtoi miliona jetë njerëzish.

3. Përfaqësuesi i një organizate të industrisë raportoi për bashkëpunimin ndërmjet organizatës së tij dhe FAO në Afrikë në shkatërrimin e grumbujve të vjetër të pesticideve dhe mbi aktivitetet përkatëse në Amerikën Latine, Azi dhe në Lindjen e Mesme. Përfaqësuesi i një organizate tjetër të industrisë theksoi nevojën që konventa e ardhshme të jetë realiste.

SHTOJCA VI

LISTA E KËRKESAVE PËR PËRJASHTIM SHKENCOR NË ANEKSET A DHE B DHE QËLLIMET E PRANUESHME NË SHTOJCËN B TË MARRË PARA MBYLLJES SË SESIONIT TË PESTË TË KOMITETIT

Vendi	Përfashtimi i veçantë ose qëllimi i pranueshëm
Algjeria	Përdorimi i kloradinës si element shtesë në lëndët ngjitëse të kompesatave Përdorimi i kloradinës si termiticid Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit sipas pjesës II të shtojcës Përdorimi i heptaklorit si termiticid Përdorimi i PCBs në pajisjet elektrike
Angola	Përdorimi i PCBs tek transformatorët dhe materialet e tjera që përmbajnë PCB-s akoma në shërbim
Australia	Përdorimi i mirex si termiticid
Bangladesh	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit
Botsvana	Përdorimi i kloradinës në rrugë
Brazili	Përdorimi i heptaklorit në trajtimin e drurit
Kina	Përdorimi i kloradinës si termiticid Përdorimi i kloradinës si termiticid në ndërtesa dhe diga Prodhimi i hexaklorobenzene si ndërmjetës Përdorimi i hexaklorobenzene si ndërmjetës prodhim i mirex si termiticid Prodhimi i DDT si ndërmjetës Përdorimi i DDT si ndërmjetës Prodhimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm.

Komoros	Përdorimi i aldrinës si eltoparastacid dhe inseticid Përdorimi i kloradinës si ektoparastacid dhe inseticid Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Kosta Rika	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Kroacia	Përdorimi i PCBs së indentifikueshme në pajisjet që përmbajnë PCBs në vëllime më të mëdha se 5 dm ³ dhe që kanë një përqendrim prej 0.05% PCBs ose më shumë, sa më shpejt të jetë e mundur, dhe jo më vonë se 31 dhjetor 2015.
Ekuadori	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Etiopia	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për shëndetin publik në pajtim me udhëzimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë
India	Përdorimi i DDT për përdorim në kontrollin e vektorit dhe si ndërmjetës në prodhimin e dikofolit Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit dhe në prodhimin e dikofolit (të përfshirë në dikofol si infektues (me përqendrim maksimal 0.1%)) Përdorimi i PCBs në artikujt në përdorim në përputhje me pjesën II të shtojcës A të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm. Përdorimi i dieldrinës në operacionet bujqësore (2 vjet duhen për të shteruar stoqet e mbetjeve)
Xhamaika	Përdorimi i PCBs në transformatorët që përmbajnë vaj PCB
Japonia	Përdorimi i heptaklorit si termiticid në strukturat e shtëpive
Kenia	Përdorimi i DDT në shëndetin publik për kontrollin e vektorit sipas udhëzimeve të Organizatës Botërore të Shëndetësisë
Lesoto	Përdorimi i PCBs tek transformatorët
Maqedonia (Republikë ish-Jugosllave)	Përdorimi i PCBs së identifikueshme në pajisjet që përmbajnë PCB-s në vëllime më të mëdha se 5 dm ³ dhe që kanë një përqendrim prej 0.05% PCBs ose më shumë, sa më shpejt të jetë e mundur, dhe jo më vonë se 31 dhjetor 2015.
Madagaskari	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit sipas pjesës II të shtojcës A dhe B (data e skadimit të afatit/rishikimit 10 vjet) Përdorimi i hexaklorobenzene Përdorimi i PCBs në pajisjet elektrike
Malavia	Përdorimi i DDT për kontrollin e malarjes Përdorimi i PCBs në transformatorët e vjetër që përmbajnë vaj PCB
Mauritania	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm.
Maroku	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit Përdorimi i kloradinës si termiticid Përdorimi i PCBs në pajisjet elektrike
Mozambiku	Përdorimi i DDT në shëndetin publik për kontrollin e malarjes Përdorimi i PCBs në transformatorët
Nigeria	Përdorimi i PCBs në transformatorët që përmbajnë PCB Përdorimi i heptaklorit si tretës në pesticide
Panama	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve
Guinea e Re Papua	Përdorimi i heptaklorit si termiticid nëntokësor Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Polonia	Përdorimi i PCBs në pajisjet elektrike

	Përdorimi i hexaklorobenzene në komponimet e ndërmjetme në vende me sistem të mbyllur
Republika e Koresë	Përdorimi i kloradinës si element shtesë në lëndët ngjitëse të kompesatave Përdorimi i DDT si një infektues minimis në dikofol (maksimumi i përqendrimit 0.1 %) Përdorimi i heptaklorit në artikujt në përdorim të përgjithshëm Përdorimi i hexaklorobenzene si infektues mimis në klorothalonil (maksimumi i përqendrimit 0.05 %) Përdorimi i PCBs në artikujt në përdorim në përputhje me pjesën II të shtojcës së tanishme
Federata Ruse	Përdorimi i PCBs në tretësit dielektrike për pajisjet elektrike industriale Prodhi i heptaklorit për përdorim në kutitë e kabllave nëntokësore dhe si tretës në pesticide Përdorimi i heptaklorit për përdorim në kutitë e kabllave nëntokësore dhe si tretës në pesticide Përdorimi i hexaklorobenzene si komponent ndërmjetës dhe si tretës në pesticide Prodhi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organik të qëndrueshëm Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Arabia Saudite	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për qëllimet e shëndetit publik
Sllovenia	Përdorimi i PCBs së indentifikueshme në pajisjet që përmbajnë PCB-s në vëllime më të mëdha se 5 dm ³ dhe që kanë një përqendrim prej 0.05% PCB-s ose më shumë, sa më shpejt të jetë e mundur, dhe jo më vonë se 31 dhjetor 201 \$.
Afrika e Jugut	Përdorimi i PCBs në transformatorët që përmbajnë PCB-s Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm
Sudani	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit në shëndetin publik në përputhje me udhëzimet e OBSH-së Përdorimi i PCBs tek transformatorët
Swaziland	Përdorimi i DDT në sektorin e shëndetit publik për kontrollin e malarjes
Uganda	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit të sëmundjeve/shëndetin publik në përputhje me udhëzimet e OBSH Përdorimi i vazhduar i artikujve që përmbajnë PCBs në përputhje me shtojcat A dhe B
Republika e Bashkuar e Tanzanisë	Përdorimi i DDT për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve (heqja e Republikës së Tanzanisë nga lista për përdorimin e hexaklorobenzene në shtojcën A).
Shtetet e Bashkuara të Amerikës	Përdorimi i heptaklorit në kutitë nëntokësore të kabllave
Jemeni	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me udhëzimet e OBSH
Zambia	Përdorimi i kloradinës në rrugë Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm.

SHTOJCA VII
DOKUMENTET PËRPARA KOMITETIT NË SESIONIN E TIJ TË PESTË

SIMBOLI TITULLI

UNEP/POPS/INC:5/1 Axhenda e përkohshme

UNEP/POPS/INC: 5/2 Projektne B “Objektivi”

UNEP/POPS/INC: 5/3 Referimi në konventën e ardhshme mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm tek Konventa e Baselit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimi i tyre.

UNEP/POPS/INC: 5/4 Mbledhja ndërsesionale mbi burimet dhe mekanizmat financiarë e mbajtur në Vevey, Zvicër nga 19-21 qershor 2000: Raport nga kryetari

UNEP/POPS/INC: 5/5 Instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm: Projekttekst nga kryetari

UNEP/POPS/INC 5/5 Add 1 Instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm: Projekttekst nga kryetari

UNEP/POPS/INC 5/6 Propozim për projektrezolutat paraprake për adoptim të mundshëm nga konferenca e agjentëve diplomatikë me autoritet të plotë

UNEP/POPS/INC5/INF/1 Ndërqeveritar të negocimit

Njoftim i skenarit për sesionin e pestë të komitetit

UNEP/POPS/INC5/INF/2 Kostoja e rrjetit të asistencës për kapacitetin e përshkruar në nenin J his të tekstit të projektkonventës

UNEP/POPS/INCS/INF/3 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Konventës Baselit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimi i tyre

UNEP/POPS/INCS/INF/4 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Organizatës Botërore të Ushqimit të Kombeve të Bashkuara

UNEP/POPS/INC/5 Lista origjinale e veprimeve mbi reduktimin dhe/ose eliminimin e shkarkimeve të ndotësve organikë të qëndrueshëm

UNEP/POPS/INCS/INF/6 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Fasilitetit të Mjedisit Global

UNEP/POPS/INCS/INF/7 Grafiku dhe nevojat financiare për përfundimin e negocimeve për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa ndotës organikë të qëndrueshëm

UNEP/POPS/INCS/NF/8 Sesioni i tretë i Forumit Ndërqeveritar mbi Sigurimin Kimik: Raporti përfundimtar

UNEP/POPS/INCS/INF/9 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Organizatës Botërore të Shëndetësisë

UNEP/POPS/INCS/INF/10 Dokumentet përpara Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa noq në sesionin e tij të pestë

UNEP/POPS/INC5/JNF/11/Rev.1 Lista e përkohshme e pjesëmarrësve

UNEP/POPS/INC5/INF/12/Rev.1 Lista e kërkesave për përjashtime të veçanta të vendeve në shtojcat A dhe B gjatë sesionit të pestë të komitetit

UNEP/POPS/INC.4/5/Corr.1 Raport për Komitetin Ndërqeveritar të Negocimit për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar mbi disa nog në sesionin e tij të pestë: ndreqje gabimesh

LIGJ
Nr. 9264, datë 29.7. 2004

**PËR RATIFIKIMIN E “PROTOKOLLIT NR.12 TË KONVENTËS “PËR MBROJTJEN E
TË DREJTAVE TË NJERIUT DHE LIRIVE THEMELORE””**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Protokolli nr.12 i Konventës “Për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore””.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.4293, datë 2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

**PROTOKOLLI NR.12 I KONVENTËS PËR MBROJTJEN E TË DREJTAVE TË NJERIUT
DHE LIRIVE THEMELORE**

Shtetet anëtare të Këshillit të Europës nënshkruese,
duke pasur parasysh parimin themelor, sipas të cilit të gjithë personat janë të barabartë para ligjit dhe gëzojnë mbrojtje të barabartë nga ligji,

të vendosur për të ndërmarrë hapa të mëtijshme për të nxitur barazinë e të gjithë personave nëpërmjet zbatimit kolektiv të ndalimit të përgjithshëm të diskriminimit me anë të Konventës për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, të nënshkruar në Romë më 4 nëntor 1950 (më tutje do të quhet “Konventa”),

duke ritheksuar se parimin i mosdiskriminimit nuk u ndalon shteteve anëtare të marrin masa për të nxitur barazinë e plotë dhe të efektshme, me kusht që për këto masa të ketë një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm,

kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Ndalimi i diskriminimit në përgjithësi

1. Gëzimi i çdo të drejte të saksionuar me ligj sigurohet pa bërë dallim për ndonjë shkak të caktuar, si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, pikëpamja politike ose të tjera, origjina kombëtare ose shoqërore, lidhja me një minoritet kombëtar, pasuri, prejardhje ose ndonjë status tjetër.

2. Askush nuk diskriminohet nga ndonjë autoritet publik për ndonjë nga shkaqet e përmendura në paragrafin 1.

Neni 2 **Zbatimi territorial**

1. Çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimi ose aprovimit, mund të përcaktojë territorin ose pjesët e territorit në të cilët do të zbatohet ky protokoll.

2. Nëpërmjet një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës në një datë të mëvonshme, çdo shtet mund ta zgjerojë zbatimin e këtij protokoll në çdo pjesë tjetër territori të përcaktuar në deklaratë. Në lidhje me këtë pjesë territori protokoll hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së një deklarate të tillë nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë sipas dy paragrafëve të mësipërm, në lidhje me ndonjë pjesë territori të përcaktuar në një deklaratë të tillë, mund të tërhiqet ose të modifikohet nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës. Tërheqja ose modifikimi hyn në fuqi në ditën e parë të muajit që pason kalimin e afatit tremujor pas datës së marrjes së një njoftimi të tillë nga Sekretari i Përgjithshëm.

4. Një deklaratë e bërë në pajtim me këtë nen do të konsiderohet sikur të jetë bërë në pajtim me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.

5. Çdo shtet që ka bërë një deklaratë në pajtim me paragrafin 1 ose 2 të këtij neni, në një kohë të mëvonshme mund të deklarojë, në lidhje me një ose disa pjesë të territorit për të cilët bëhet deklarata, se ai pranon kompetencën e gjykatës për të marrë kërkesa nga individë, organizata joqeveritare ose grupe individësh sipas parashikimit të nenit 34 të Konventës në lidhje me nenin 1 të këtij protokoll.

Neni 3 **Raporti me Konventën**

Ndërmjet shteteve anëtare, dispozitat e neneve 1 dhe 2 të këtij protokoll do të konsiderohen si nënshtesë të Konventës dhe të gjitha nenet e tjera të Konventës zbatohen përkatësisht.

Neni 4 **Nënshkrimi dhe ratifikimi**

Ky protokoll është i hapur për t'u nënshkruar nga shtetet anëtare të Këshillit të Europës që kanë nënshkruar Konventën. Ai duhet të ratifikohet, pranohet ose aprovohet. Një shtet anëtar i Këshillit të Europës nuk mund të ratifikojë, pranojë ose aprovojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, pranimi ose aprovimit depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës.

Neni 5 **Hyrja në fuqi**

1. Ky protokoll hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës në të cilën dhjetë shtete anëtare të Këshillit të Europës kanë shprehur pëlqimin e tyre për të respektuar protokollin në pajtim me dispozitat e nenit 4.

2. Në lidhje me çdo shtet tjetër anëtar, i cili e shpreh më vonë pëlqimin e vet për ta respektuar atë, protokoll hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të afatit tremujor pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimi ose aprovimit.

Neni 6 **Funksione për depozitimin**

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës njofton të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Europës në lidhje me:

- a) çdo nënshkrim;
- b) depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose aprovimi;
- c) çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij protokollit në pajtim me nenet 2 dhe 5;
- d) çdo akt, njoftim ose komunikim tjetër që ka të bëjë me protokollin.

Si dëshmi të kësaj, nëshkruesit, duke qënë të autorizuar si duhet, kanë nënshkruar protokollin.

Kryer në Romë, më 4 nëntor 2000, në anglisht dhe frëngjisht, të dy tekstet janë njësoj autentike, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Europës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës u transmeton kopje të vërtetuara të gjitha shteteve anëtare të Këshillit të Europës.

Për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë
 Për Qeverinë e Principatës së Andorrës
 Për Qeverinë e Republikës së Austrisë, Albert Rohan
 Për Qeverinë e Mbretërisë së Danimarkës
 Për Qeverinë e Republikës së Estonisë, Marts Rask
 Për Qeverinë e Republikës së Finlandës, Johanes Koskinen
 Për Qeverinë e Republikës Franceze
 Për Qeverinë e Republikës së Gjeorgjisë, Irakli Menagarishvili
 Për Qeverinë e Republikës Italiane, Lamberto Dini
 Për Qeverinë e Republikës së Latvias, Ingrida Labucka
 Për Qeverinë e Principatës së Lihtenshtajnit, Andrea Willi
 Për Qeverinë e Republikës së Lituaniës, Lydie Polfer
 Për Qeverinë e Republikës së Portugalisë, Paula Castiliho
 Për Qeverinë e Rumanisë, Mihai Razvan Ungureanu
 Për Qeverinë e Federatës Ruse, Youri Tchaika
 Për Qeverinë e Republikës së San Marinos, Gabriele Gatti
 Për Qeverinë e Republikës Sllovake, Pal Csaky
 Për Qeverinë e Ukrainës, Suzanna Stanik
 Për Qeverinë e Mbretërisë së Bashkuar të Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut.

LIGJ

Nr.9265, datë 29.7.2004

PËR RATIFIKIMIN E “KONVENTËS EUROPIANE “PËR KOMPENSIMIN E VIKTIMAVE TË KRIMEVE TË DHUNSHME””

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Konventa europiane “Për kompensimin e viktimave të krimeve të dhunshme”, Strasburg, më 24.11.1983”.

Neni 2

Republika e Shqipërisë rezervon të drejtën të deklarojë se Ministria e Drejtësisë, në kuptim të nenit 12 të kësaj Konvente, është “Autoritet qendror”.

Neni 3

Në kuptim të paragrafit të parë të nenit 18 të kësaj Konvente, Republika e Shqipërisë rezervon të drejtën të deklarojë se “Autoriteti qendror”, i përcaktuar në përputhje me nenin 12 të Konventës, mund të refuzojë kërkesën për asistencë nga një shtet tjetër kontraktues, nëse kjo kërkesë nuk është bërë në gjuhën shqipe, në gjuhën angleze a në gjuhën frënge ose nëse ajo nuk është e shoqëruar me një përkthim në njërën nga gjuhët zyrtare të Këshillit të Europës.

Neni 4

Në kuptim të paragrafit të parë të nenit 18 të Konventës, Republika e Shqipërisë deklaron se rezervon të drejtën të përcaktojë, në përputhje me legjislacionin shqiptar, se termi “person i varur” nënkupton “fëmijët e mitur, bashkëshorten dhe prindërit e paaftë për punë, që kanë qenë plotësisht ose pjesërisht në ngarkim të të vdekurit, si dhe të personave që banonin në familjen e të vdekurit dhe që gëzonin prej tij të drejtën e ushqimit”.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4294, datë 2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

KONVENTA EUROPIANE MBI KOMPENSIMIN E VIKTIMAVE TË KRIMEVE TË DHUNSHME

Shtetet anëtare të Këshillit të Europës, nënshkruese,
duke pasur parasysh se qëllimi i Këshillit të Europës është arritja e një uniteti më të madh ndërmjet anëtarëve të tij,

duke pasur parasysh se për arsye të korrektesës dhe solidaritetit social është e nevojshme të trajtohet gjendja e viktimave të krimeve të qëllimshme të dhunës që kanë pësuar dëmtim trupor ose dëmtim të shëndetit dhe të personave të varur të tyre, të cilët kanë vdekur si rezultat i këtyre krimeve,

duke pasur parasysh se është e nevojshme të prezantohen ose të zhvillohen skema për kompensimin e këtyre viktimave nga shteti, në territorin e të cilit janë kryer këto viktima, sidomos kur personi që ka kryer krimin nuk është identifikuar ose nuk ka mjete,

duke pasur parasysh se është e nevojshme të caktohen kushte minimale në këtë fushë,

duke mbajtur parasysh Rezolutën (77) 27 të Komitetit të Ministrave të Këshillit të Europës mbi kompensimin e viktimave të krimeve,

kanë rënë dakord si më poshtë:

PJESA I PARIME THEMELORE

Neni 1

Palët marrin përsipër të ndëmarrin të gjitha hapat për të bërë të efektshëm parimet e parashikuara në pjesën 1 të kësaj Konvente.

Neni 2

1. Nëse kompensimi nuk mund të jepet nga burime të tjera, shteti ndihmon në kompensimin:
 - a) e atyre që kanë pësuar një dëmtim të rëndë trupor ose dëmtim të shëndetit që ka rrjedhur direkt nga një krim i dhunshëm;
 - b) e personave të varur prej personave që kanë vdekur si rezultat i një krimi të tillë.
2. Kompensimi në rastet e mësipërme jepet edhe nëse personi që ka kryer krimin nuk mund të ndiqet penalisht ose dënohet.

Neni 3

- Kompensimi u paguhet nga shteti, në territorin e të cilit është bërë krimi:
- a) shtetasve të shteteve palë në këtë Konventë;
 - b) shtetasve të të gjitha shteteve anëtare të Këshillit të Europës, që janë me banim të përhershëm në shtetin, në territorin e të cilit është kryer krimi.

Neni 4

Në varësi të rastit në fjalë, kompensimi mbulon të paktën kategoritë e mëposhtme: të ardhurat e humbura, shpenzimet mjekësore, të shtrimit në spital dhe shpenzimet e varrimit, si dhe pensionin ushqimor për personat e varur prej personave që kanë vdekur si rezultat i një krimi të tillë.

Neni 5

Skema e kompensimit, nëse është e nevojshme, mund të parashikojë për çdo element ose të gjitha elementet e kompensimit nivelin maksimal, dhe atë minimal tej të cilit kompensimi nuk jepet.

Neni 6

Skema e kompensimit mund të caktojë periudhën për të cilën mund të bëhet çdo kërkesë për kompensim.

Neni 7

Kompensimi mund të zvogëlohet ose të refuzohet në varësi të gjendjes financiare të kërkuarit.

Neni 8

1. Kompensimi mund të zvogëlohet ose të refuzohet në varësi të sjelljes së viktimës ose të kërkuarit para, gjatë ose pas krimit, ose në lidhje me dëmtimin ose vdekjen.
2. Kompensimi mund të zvogëlohet ose të refuzohet edhe në varësi të përfshirjes së viktimës ose kërkuarit në krimin e organizuar, apo anëtarësisë së tij në një organizatë që përfshihet në krime të dhunshme.
3. Kompensimi mund të zvogëlohet ose të refuzohet edhe nëse dhënia ose dhënia e pjesshme do të ishte në kundërshtim me kuptimin e drejtësisë ose të rendit publik.

Neni 9

Me qëllim që të mënjanohet kompensimi i dyfishtë, shteti ose organi kompetent mund të zbresë nga kompensimi i dhënë ose t'i kërkojë personit të kompensuar çdo shumë parash, të marrë si pasojë e dëmtimit ose vdekjes, nga personi që ka kryer krimin, sigurimet shoqërore ose sigurime të tjera, ose të ardhura nga ndonjë burim tjetër.

Neni 10

Shteti ose organi kompetent mund të përfitojë të drejtat e personit të kompensuar për shumën e paguar të kompensimit.

Neni 11

Secila palë ndërmerr hapa të përshtatshme për të siguruar që informacioni mbi skemën t'u jepet kërkesve të mundshëm.

PJESA II BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR

Neni 12

Në zbatim të marrëveshjeve dy ose shumëpalëshe mbi ndihmën e ndërsjellë, lidhur ndërmjet Shteteve Kontraktuese, organet kompetente të secilës palë, me kërkesë të organeve përkatëse të çdo pale tjetër, japin ndihmën maksimale të mundshme në lidhje me çështjet e mbuluara nga kjo Konventë. Për këtë qëllim, çdo Shtet Kontraktues cakton një organ qendror të pranojë dhe të veprojë në lidhje me kërkesat për këtë ndihmë dhe vë në dijeni në lidhje me këtë Sekretarin e Përgjithshëm të Këshillit të Europës kur bën depozitimin e instrumenteve të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit.

Neni 13

1. Komiteti European për Problemet e Krimit (KEPK) të Këshillit të Europës mbahet i informuar në lidhje me zbatimin e Konventës.

2. Për këtë qëllim, secila palë i transmeton Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës çdo informacion të rëndësishëm mbi dispozitat legjislative dhe rregullatore në lidhje me çështjet e mbuluara nga kjo Konventë.

PJESA III DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 14

Kjo Konventë është e hapur për t'u nënshkruar nga shtetet anëtare të Këshillit të Europës. Ajo i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose aprovimit. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose aprovimit depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës.

Neni 15

1. Kjo Konventë hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës në të cilën tre shtete anëtare të Këshillit të Europës kanë shprehur pëlqimin e tyre për të respektuar Konventën në pajtim me dispozitat e nenit 14.

2. Në lidhje me çdo shtet që e shpreh më vonë pëlqimin e tij për të respektuar Konventën, kjo hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së depozitimit të instrumenteve të tij të ratifikimit, pranimit ose aprovimit.

Neni 16

1. Pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, Komiteti i Ministrave i Këshillit të Europës mund të ftojë çdo shtet joanëtar të Këshillit të Europës të aderojë në këtë Konventë nëpërmjet një vendimi të

marrë nga shumica e parashikuar në nenin 20d të Statutit të Këshillit të Europës dhe me votën anonime të përfaqësuesve të shteteve kontraktuese që kanë të drejtën e një vendi në Komitetin e Ministrave.

2. Në lidhje me çdo shtet aderues, Konventa hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së depozitimit të instrumentit të aderimit te Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës.

Neni 17

1. Çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit, mund të përcaktojë territorin ose pjesët e territorit ku zbatohet kjo Konventë.

2. Çdo palë, në një datë të mëvonshme dhe nëpërmjet një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës mund ta zgjerojë zbatimin e kësaj Konvente për në çdo pjesë tjetër territori të përcaktuar në deklaratë. Në lidhje me këtë pjesë territori, Konventa hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së marrjes së një deklarate të tillë nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë sipas dy paragrafëve të mësipërm, në lidhje me çdo pjesë territori të përcaktuar në deklaratë, mund të tërhiqet nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati tremujor pas datës së marrjes së një deklarate të tillë nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 18

1. Çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit, mund të deklarojë se bën një ose disa rezerva.

2. Çdo shtet kontraktues që ka bërë një rezervë sipas paragrafit të mësipërm, mund ta tërheqë atë plotësisht ose pjesërisht nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës. Tërheqja hyn në fuqi në datën e marrjes së këtij njoftimi nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Një palë që ka bërë një rezervë në lidhje me një dispozitë të kësaj Konvente nuk mund të pretendojë zbatimin e asaj dispozite nga ndonjë palë tjetër, megjithatë, nëse rezerva e saj është e pjesshme ose me kusht, ajo mund të pretendojë zbatimin e asaj dispozite për aq sa ajo e ka pranuar vetë atë.

Neni 19

1. Çdo palë mund ta denoncojë këtë Konventë me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

2. Ky denoncim hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të një afati gjashtëmujor pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 20

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës njofton shtetet anëtare të Këshillit të Europës dhe çdo shtet që ka aderuar në këtë Konventë për:

- a) çdo nënshkrim;
- b) depozitimin e çdo instrumenti të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit;
- c) çdo datë të hyrjes në fuqi të kësaj Konvente sipas neneve 15, 16 dhe 17;
- d) çdo akt, njoftim ose komunikim tjerët në lidhje me këtë Konventë.

Si dëshmi të kësaj, të poshtëshënuarit, duke qenë të autorizuar rregullisht, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Strasburg, më 24 nëntor 1983, në anglisht dhe frëngjisht, të dyja tekstet njëloj të vlefshme, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Europës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës u transmeton kopje të vërtetuara të gjitha shteteve anëtare të Këshillit të Europës dhe çdo shteti që është ftuar të aderojë në këtë Konvetë.

LIGJ
Nr.9270, datë 29.7.2004

PËR SISTEMIN E ADRESAVE

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 112 pika 2 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Ky ligj ka për qëllim të përcaktojë mënyrën e krijimit të sistemit të adresave, kriteret për vendosjen e emërtimeve të territoreve, të objekteve dhe institucioneve në juridiksionin e njësisë të qeverisjes vendore dhe rregullat për numërtimin e tyre.

Neni 2

Adresa përbëhet nga elementet e mëposhtme:

- a) emri i qarkut, në përbërje të të cilit ndodhet rrethi, që përfshin qytetin ose fshatin, ku është ndërtesa;
- b) emri i rrethit, në përbërje të të cilit ndodhet qyteti ose fshati, ku është ndërtesa;
- c) emri i bashkisë/komunës ku përfshihet qyteti ose fshati, në të cilin ndodhet ndërtesa;
- ç) emri i njësisë së vendbanimit, që është emri i qytetit ose fshatit, ku ndodhet ndërtesa dhe që shërben për të identifikuar vetëm një vendbanim në shkallë vendi;
- d) emri i bulevardit, i rrugës, rrugicës, sheshit ose parkut, ku ka dalje ndërtesa. Ai është një emër, që identifikon brenda një vendbanimi të caktuar vetëm njërën nga elementet e mësipërme. Emri formohet nga shkronja të alfabetit shqip dhe shifra arabe, por jo vetëm me shifra;
- dh) numri rendor i ndërtesës, që shërben për identifikimin e një ndërtese brenda të njëjtit bulevard, rrugë, rrugicë, park ose shesh. Ky numër rendor mund të jetë:
 - i) një numër i plotë natyror;
 - ii) dy numra të plotë natyrorë, të ndarë me shenjën e fraksionit (/);
 - iii) dy numra të plotë natyrorë, të ndarë me shenjën minus (-);
 - iv) një numër i plotë natyror dhe një shkronjë e alfabetit shqip, të ndara ndërmjet tyre me shenjën e fraksionit (/);
- e) numri i apartamentit (banesës), që shërben për identifikimin e një banese brenda ndërtesës. Ai është një numër natyror.

Neni 3

Emërtimi i bulevardeve, rrugëve, rrugicave, shesheve dhe parqeve bëhet me vendim të këshillit bashkiak/komunal, brenda juridiksionit të të cilit ndodhen ato, ndërsa numërtimi i objekteve bëhet nga seksionet dhe zyrat e urbanistikës në bashki/komunë.

Neni 4

Sistemi i adresave zbatohet për çdo lloj ndërtese, pavarësisht nga destinacioni i saj, për banim ose jo (hotel, zyrë, qendër tregtare ose komunikacioni, ndërtesë industriale, arsim, muzeum, spital etj.), si dhe pavarësisht nga vendndodhja në territorin e Republikës së Shqipërisë.

KREU II KRITERET PËR EMËRTIMIN E ADRESËS

Neni 5

1. Çdo bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park ka vetëm një emër të caktuar.
2. Nuk lejohet që në të njëjtin qytet ose fshat të ketë më shumë se një bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park me të njëjtin emër. Bulevardet, rrugët, rrugicat, sheshet ose parqet mbajnë emrin e caktuar në të gjithë gjatësinë e tyre.

Neni 6

1. Në rrugën me një dalje vendoset emër i veçantë, kur në të ka mbi 10 banesa ose kur në planin rregullues parashikohet dalje në një rrugë tjetër. Kërkesa, sipas kësaj pike, zbatohet edhe në fshatra.
2. Për rrugicat me një dalje ose me më pak se 10 banesa përdoret emri i rrugës ku ato kanë dalje.

Neni 7

Për rrugët nuk përdoren emërtime me:

- karakter fyes;
- fonetikë të dyfishtë;
- një karakter;
- initiale ose emërtime moshe;
- shkurtime emrash;
- emërtime në gjuhë të huaj;
- emërtime me gabime gjuhësore etj.

KREU III RREGULLAT PËR NUMËRTIMIN E ADRESËS

Neni 8

Ndërtesat e çdo bulevardi, rruge, rrugice, sheshi ose parku, që kanë një emër të caktuar, duhet të kenë një numër rendor të veçantë.

Neni 9

1. Për të bërë numërtimin e ndërtesave të një bulevardi, rruge, rrugice, sheshi ose parku më parë caktohen vendndodhja dhe kufijtë e tyre.
2. Për bulevardet ose rrugët kryesore, që takohen në qendrën e qytetit, si pikë e nisjes merret pikërisht qendra e qytetit.

Neni 10

Numërtimi i ndërtesave bëhet si më poshtë:

a) për rrugët kryesore, që nuk përfshihen në nenin e mësipërm, dhe për të gjitha rrugët dytësore, merret si pikë nisjeje, ekstremi lindor ose jugor i rrugës, në mënyrë që numrat të vazhdojnë nga Lindja në Perëndim, nga Jugu në Veri, nga Verilindja në Jugperëndim dhe nga Juglindja në Veriperëndim, por jo edhe në drejtim të kundërt;

b) në qytetet ose fshatrat, që përshkohen nga një lumë ose që ndodhen në buzë të detit a liqenit, mund të merret si pikë nisjeje lumi, deti ose liqeni;

c) duke u nisur nga pika e nisjes së bulevardit, rrugës, rrugicës, sheshit ose parkut, ndërtesave, në krahun e majtë të drejtimit të tyre, u vihen numra tek 1, 3, 5, 7, 9 etj., ndërsa atyre në krahun e djathtë numra çift 2, 4, 6, 8 e kështu me radhë;

ç) ndërtesave, që ndodhen në rrugica me një dalje dhe që vlerësohen si vazhdim i një rruge, u vihen numra rendorë që i përkasin krahut të majtë ose të djathtë të kësaj rruge, nga e cila fillon rrugica e verbër. Kur rrugica pa dalje ka një emër më vete, ndërtesat që ndodhen në të dyja anët e kësaj rrugice marrin numër rendor të veçantë.

Neni 11

Adresim numerik i jashtëm i një ndërtese është numri, që merr ajo kur ka vetëm një dalje në rrugë, pavarësisht se mund të jetë banesë e vetme ose kolektive.

Neni 12

Ndërtesat shumëkatëshe, me apartamente, zyra, hapësira dyqanesh duhet të kenë edhe adresim të brendshëm, pavarësisht nga numri i vendosur në hyrjen e përbashkët.

Neni 13

Çdo ndërtese, që ka një portë të vetme si dalje në rrugë ose në oborrin rrethues, i vihet një numër rendor i vetëm.

Neni 14

1. Në qoftë se një ndërtesë ka dy ose më shumë porta (hyrje), që dalin në një bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park dhe këto porta (hyrje) përdoren për hyrje dhe dalje të personave banues ose që punojnë në to, secilës hyrje i vihet një numër rendor i veçantë, i përbërë nga një numër natyror i njëjtë për të gjitha hyrjet dhe një shkronjë e alfabetit shqip, të ndara ndërmjet tyre me shenjën e fraksionit.

2. Hyrje e parë, quhet hyrja që ndodhet në krah të majtë nëse qëndrojmë me fytyrë nga ndërtesa në drejtim të hyrjes në ndërtesë.

Neni 15

Kur një ose më shumë ndërtesa janë brenda një muri rrethues dhe kanë një dalje të përbashkët në bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park, secilës prej ndërtesave u vihet një numër rendor i veçantë.

Neni 16

Ndërtesës, që ka dalje në dy ose më shumë bulevarde, rrugë, rrugica, sheshe ose parqe të ndryshme, i vihet në çdo portë (hyrje) numri rendor i ndërtesës korresponduese të bulevardit, rrugës, rrugicës, sheshit ose parkut, në anë të së cilës gjendet fasada e ndërtesës.

Neni 17

1. Kur ndërsat kanë dyqane, punishte ose lokale të ndryshme, të cilat kanë hyrje të veçanta, që dalin në bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park, çdo dyqani, lokali ose punishteje i vihet një numër i veçantë. Në rast se këto dyqane, punishte apo lokale kanë më tepër se një portë (hyrje), këtyre portave (hyrjeve), që janë të njëjtit dyqan, lokal ose punishte dhe po në atë rrugë, u vihet secilës i njëjti numër.

2. Po në mënyrën e mësipërme u vihet nga një numër edhe të gjitha ndërtimeve të përkohshme (barrakave), qosheve, që gjenden gjatë drejtimit të një rruge, rrugice, sheshi ose parku, e kur këto janë të grumbulluara, në çdo 16 metra gjatësi rruge, marrin një numër të vetëm, por me fraksion.

Neni 18

Trojet, që ndodhen ndërmjet dy ndërtesave në rrugët e qytetit dhe që kanë fasadën në një bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park, u rezervohet nga një numër rendor për 16 metra hapësirë të lirë ndërmjet dy ndërtesave. Në rrugët ku trojet janë të ndara në parcela, për çdo parcelë rezervohet nga një numër i veçantë.

Neni 19

Ndërtesave të mëdha, që janë të ndara brenda në formë apartamenti për daljet në bulevard, rrugë, rrugicë, shesh ose park, u vihet numër, njësoj si të gjitha ndërtesave të tjera.

Neni 20

1. Ndërtesës, që shërben si pjesë ndihmëse e ndërtesave (për banim ose jo) nuk u vihet numër i veçantë.

2. Objekteve industriale që janë të vendosura ngjitur me ndërtesat e banimit ose me zyrat dhe që kanë formën e ndërtesave më vete, u vihen numra.

Neni 21

1. Në ato fshatra ku nuk ka mundësi të bëhet emërtimi i rrugëve, numërtimi i ndërtesave bëhet sipas lagjeve, nëse këto janë larg njëra-tjetrës.

2. Kur fshati është i grumbulluar, numërtimi i banesave fillon dhe mbaron me një numër rendor të vetëm për të gjitha ndërtesat, që gjenden në atë fshat, duke filluar nga numri 1 dhe duke vazhduar deri në fund pa ndërprerje.

3. Si pikënisje e numërimit të ndërtesave në fshatra merret shtëpia e parë që gjendet në hyrjen e fshatit në drejtim të rrugës, që lidh fshatin me rrugën kryesore.

Neni 22

Ndërtesat që ndodhen brenda kufijve të një qyteti, por jashtë pikave të shtrirjes së planit rregullues në fuqi dhe kur nuk ka një sistem rrugësh të rregullta, numërtohen duke filluar nga numri 1 dhe me radhë, deri në ndërtesën e fundit, në mënyrë të njëjtë, sipas sistemit të caktuar për fshatrat.

Nëse vende të tilla nuk kanë emra të caktuar, u vihet nga një emër, sipas mënyrës së treguar në këtë ligj.

Neni 23

1. Ndërtesave, që ngrihen pas përfundimit të numërimit, sipas rregullave të përcaktuara në këtë ligj, u vihen numrat që u janë lënë rezervë trojeve, ku janë ngritur ndërtesat.

2. Ndërtesave, të cilat janë ngritur në trojet tek të cilat nuk janë parashikuar numra rezervë ose numrat rezervë janë të pamjaftueshëm, u vihen numrat e ndërtesave më të afërta me fraksione si, për shembull, 5/1, 5/2, 5/3 e me radhë.

Neni 24

Nëse dy ose më shumë ndërtesa, që kanë pasur numra të veçantë, transformohen në një ndërtesë të vetme, kësaj ndërtese i vihen të gjithë numrat që kishin ndërtesat e para si, për shembull, 120-126 ose 15-19.

Neni 25

Brenda së njëjtës njësi vendbanimi emrat e rrugëve dhe numrat rendorë të ndërtesave shkruhen në tabela standarde.

Neni 26

1. Tabelat me emërtimin që kanë marrë bulevardet, rrugët, rrugicat, sheshet ose parqet vendosen së paku në një largësi prej 2 metrash e gjysmë në qoshet e ndërtesave që ndodhen në fillim ose në mbarim të tyre.

2. Kur bulevardi ose rruga ndërpritet nga një bulevard ose rrugë tjetër kryesore, shesh apo park, ose kur bulevardi apo rrugët janë të gjata, tabelat mund të vendosen edhe në pika të tjera të dukshme përgjatë vazhdimit të bulevardit ose rrugës.

Neni 27

Lloji i materialit të tabelave, përmasat e tyre, si dhe formati i shkrimit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 28

Shpenzimet për tabelat me emërtimet e bulevardeve, të rrugëve, rrugicave, shesheve e parqeve dhe ndërtesave, përballohen nga buxheti i njësisë vendore përkatëse.

KREU IV DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 29

1. Brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, këshillat bashkiakë apo komunalë duhet të bëjnë emërtimet e bulevardeve, të rrugëve, rrugicave, shesheve dhe parqeve ekzistuese, të paemërtuara.

2. Brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, seksionet dhe zyrat e urbanistikës në të gjitha njësitë vendore duhet të bëjnë adresimin e brendshëm dhe të jashtëm të objekteve ekzistuese.

Neni 30

Vënia në shfrytëzim e bulevardeve, rrugëve, rrugicave, shesheve dhe parqeve, që do të ndërtohen pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, të shoqërohet detyrimisht me emërtimin përkatës, të bërë nga këshilli bashkiak/komunal, me propozimin e kryetarit të bashkisë/komunës.

Neni 31

Seksionet dhe zyrat e urbanistikës së njësive vendore përkatëse detyrohen të përcaktojnë adresë të plotë për objektin, që në çastin e dhënies së lejes së ndërtimit.

Neni 32

1. Moszbatimi i pikës 2 të nenit 29 nga personat përgjegjës në seksionet dhe zyrat e urbanistikës të njësive vendore dënohet me gjobë në masën 50 000 (pesëdhjetë mijë) lekë.

2. Moszbatimi i nenit 31 nga personat përgjegjës në seksionet dhe zyrat e urbanistikës të njësive vendore dënohet me gjobë në masën 30 000 (tridhjetë mijë) lekë.

Neni 33

Gjobat e parashikuara në pikat 1 dhe 2 të nenit 32 vendosen nga kryetari i bashkisë/komunës dhe ankimohen në gjykatë.

Neni 34

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4295, datë 2.8.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

REZOLUTË PËR KORRIDORIN E 8-TË

a) Duke vlerësuar lart rëndësinë e madhe të Korridorit të 8-të Paneuropian të transportit në zhvillimin e lidhjeve dhe bashkëpunimit të gjithanshëm të vendeve dhe popujve të Europës Juglindore, Italisë, BE-së e më gjerë;

b) Duke konsideruar se ky Korridor Intermodal Paneuropian u referohet porteve, rrugëve, hekurudhave, aeroporteve dhe infrastrukturës së transportit të kombinuar dhe multimodal, duke përfshirë instalime ndihmëse, si rrugët hyrëse, pikat e kalimeve kufitare, stacionet e shërbimit, терминалет e pasagjerëve dhe të mallrave, magazinat dhe instalimet e nevojshme dhe menaxhimin e trafikut etj.;

c) Duke mbështetur kontributin e çmuar të Italisë, SHBA-së dhe vendeve të tjera perëndimore për të çuar përpara këtë projekt;

ç) Duke njohur impaktin e veçantë të këtij Korridori përsa i përket krijimit të një klime të re europianizuese dhe integruese në Gadishulin Ballkanik dhe në mbarë Europën Juglindore;

d) Duke e vlerësuar ndërtimin e Korridorit të 8-të si një shans historik dhe si momentin e një ndryshimi të rëndësishëm për Shqipërinë dhe për vendet e tjera të rajonit;

dh) Duke konsideruar ndryshimet pozitive në strukturën dhe efikasitetin e transporteve dhe telekomunikacioneve në të gjithë hapësirën e Korridorit, si dhe përfitimet evidente për të gjitha vendet përkatëse;

e) Duke mbështetur Memorandumin e Mirëkuptimit për Zhvillimin e Korridorit të 8-të të Ministrave të Transportit të Italisë, Shqipërisë, Maqedonisë, Bullgarisë, Turqisë dhe Greqisë të datës 9 shtator 2002 në Bari të Italisë;

ë) Duke mbështetur deklaratën e këtyre ministrave në përfundim të mbledhjes së datës 31 mars 2004 në Tiranë, ku i kërkohet Parlamentit European dhe Komisionit European përfshirja e projektit të Korridorit të 8-të në listën e projekteve prioritare në kuadrin e programeve të investimeve në të ardhmen e afërt;

f) Duke vlerësuar Memorandumin e Mirëkuptimit për Zhvillimin e Korridorit të 8-të nga Paneuropian në Transkontinental, të nënshkruar nga ministrat e Shqipërisë, të Maqedonisë, të Bullgarisë, të Turqisë dhe të vendeve të Trans-Kaukazisë në shtator 1997 në Varna të Bullgarisë;

g) Duke vlerësuar studimet dhe projektet për portet e Durrësit dhe të Vlorës në funksion të konsiderimit të Shqipërisë si urë transiti e transportit Lindje-Perëndim dhe Perëndim-Lindje;

gj) Duke mbështetur e inkurajuar të gjitha nismat dhe kontributet e institucioneve shqiptare, politikanëve shqiptarë, shoqërisë civile, sipërmarrjes së lirë, grupeve të ndryshme të interesit dhe individëve të lirë në funksion të zhvillimit të Korridorit të 8-të;

h) Duke pohuar faktin se segmenti shqiptar përbën kushtin e ekzistencës dhe identitetin e Korridorit të 8-të;

i) Duke shprehur shqetësimin:

- për stadin e progresit të projekteve të fazës së dytë të zhvillimit të Korridorit të 8-të në territorin e Republikës së Shqipërisë, sipas studimeve Bechtel dhe Gibb;

- për vonesën në zbatimin e vendimit të Qeverisë për transferimin nga porti i Durrësit të depozitave të disa shoqërive të importit të naftës, si një nevojë për t'u hapur rrugën investimeve të mëtejshme në kuadrin e Korridorit të 8-të dhe si një domosdoshmëri për ruajtjen e jetës së banorëve nga një rrezik eventual;

- për mungesën e investimeve private në projektet e Korridorit të 8-të;

- për pengesat dhe vështirësitë që hasin qytetarët dhe transportuesit shqiptarë në përdorimin e infrastrukturës ekzistuese të Korridorit, për shkak të mungesës së marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe që lehtësojnë kalimet kufitare në veçanti,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

1. I kërkon Qeverisë, që në përputhje me angazhimet e palës shqiptare në Memorandumin e Barit (shtator 2002), si dhe duke reflektuar zhvillimet aktuale dhe perspektive në lidhje me Korridorin e 8-të:

a) vendosjen e Korridorit të 8-të Paneuropean si një prioritet absolut i strategjisë dhe politikave të transportit në Republikën e Shqipërisë;

b) fillimin e punës brenda vitit 2005 për përgatitjen e studimeve dhe projekteve për fazën e dytë të zhvillimit të Korridorit në territorin e Shqipërisë;

c) të konsiderojë mundësinë e krijimit brenda vitit 2004 pranë Ministrisë së Transporteve të një strukture të posaçme të Korridorit të 8-të me detyra të karakterit nxitës, koordinues dhe ekzekutiv të përcaktuar qartë;

ç) të vlerësojë nevojën e një ligji të posaçëm për Korridorin e 8-të, në të cilin, duke konsultuar përvojën e vendeve të tjera të Korridorit, të gjejë shprehje ligjore përcaktimi, gjurma si dhe çështje të tjera të rëndësishme të zhvillimit të Korridorit të 8-të;

d) të rrisë efikasitetin negociues të diplomacisë shqiptare për të lidhur marrëveshje që përmirësojnë lëvizjen e lirë të njerëzve përgjatë Korridorit, lehtësojnë kalimet në pikat kufitare dhe rrisin aksesin e operatorëve të transportit për përdorimin e infrastrukturës respektive;

dh) të shtojë nismat dhe të forcojë lobingun brenda grupit BE dhe SHBA për të argumentuar dhe nxitur financimin e projekteve të Korridorit në Shqipëri;

e) të shqyrtojë me përgjegjësi të gjitha studimet dhe propozimet e specialistëve dhe grupeve të ndryshme të interesit në Shqipëri për projektet e Korridorit dhe zhvillimin e tij si një Korridor i fuqishëm transiti; të nxisë një angazhim më të madh të ekspertëve shqiptarë në këtë drejtim;

ë) të sigurojë pjesëmarrje sa më të madhe të sektorit privat në ndërtimin dhe përdorimin e Korridorit, duke siguruar në të njëjtën kohë transparencë maksimale për progresin, projektet, diskutimet, vendimmarrjen dhe oponencën.

2. U bën thirrje dhomave të tregtisë dhe industrisë, organizatave të sipërmarrjes së lirë, në veçanti atyre të ndërtimit, organizatave të shoqërisë civile të orientohen me përparësi në punën e tyre drejt problematikave dhe projekteve të Korridorit të 8-të.

U bën thirrje partive dhe organizatave politike, Shoqatës së Kryetarëve të Bashkive dhe institucioneve të tjera shtetërore të nxisin dhe të mbështesin ndërtimin e shpejtë të Korridorit të 8-të në Shqipëri.

Tiranë, më 29 korrik 2004

Fletorja Zyrtare gjendet:

Duke u abonuar për çdo vit pranë:

- çdo njësie postare të qyteteve;
 - pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare;
- Bulevardi Zhan d'Ark, pranë ish-ekspozitës "Shqipëria Sot".

Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare mund të gjeni:

LISTA E BOTIMEVE TË AZHURNUARA DERI NË JANAR 2004

1.	KUSHTETUTA	600
2.	KODI I PROCEDURËS CIVILE	500
3.	KODI I PROCEDURËS PENALE	600
4.	KODI PENAL	400
5.	KODI I PUNËS	500
6.	KODI I FAMILJES	450
7.	KODI CIVIL	1000
8.	KODI RRUGOR DHE LIGJ PËR TRANSPORTIN	900
9.	KODI ZGJEDHOR	355
10.	DISPOZITA ZBATUESE TË KODIT RRUGOR	1500

PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI

11.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PËRMBARIMIT	800
12.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PROKURIMIT PUBLIK	1000

BOTIME TË REJA

13.	KODI I PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE	500
14.	PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI PËR NËPUNËSIN CIVIL	600

DOLI NGA SHTYPI

PËRMBLEDHJE NË FUSHËN E TAKSAVE DHE TATIMEVE	1500
PËRMBLEDHJE NË FUSHËN E DREJTËSISË	400

Doli nga shtypi më 16.8.2004

Tirazhi: 4500 copë	Formati: 60x88/8
--------------------	------------------

Shtypshkronja Grafon
Tiranë, 2004

Çmimi 200 lekë